

LADY IN

ČASOPIS DÁMSKÉHO
INVESTIČNÍHO KLUBU
ČESKÉ SPOŘITELNY
ZIMA 2011

*Neznámé
klenoty
Portugalska*

Kam kráčí
Evropa?

*Příběhy
Alice
Nellis*

s.Oliver

Během Designbloku '11 bylo představeno mnoho krásných novinek od českých designérů. Jednou z nich je kolekce Wwave, jejíž dvě mísy a jedna váza využívají unikátní technologie stříbřeného skla a kterou navrhl bard české výtvarné scény Jiří Pelcl. Prodává Superstore DBK.

Cenu za nejlepší prototyp si letos odnesla talentovaná Kristýna Pojerová s originálním svítidlem Skleník, v němž můžete pěstovat bylinky. Uprostřed něj je totiž praktický otvor, jímž lze zeleň zalévat, odpadní teplo žárovky zase vytváří ideální termopodmínky pro její růst. Výroba Skleníku v limitovaných kusech již probíhá na www.krikri.cz.

Daniel Piršč pod hlavičkou svého Studia představil v krásné expozici luxusní porcelánovou vázu Cara Mia, do jejíž stěny je vybrušena křehká krajka. Nejen za ni získal Cenu za nejlepší kolekci bytových doplňků. Váza se dodává s certifikátem zaručujícím pravost a originalitu. Prodává Dox by Qubus, Modernista a e-shop na www.pirsc.cz.

Letošní cena za kolekci bytových doplňků putovala do rukou zástupců značky Axor. Stylový koupelnový set vymysleli francouzští designéři Ronan a Erwan Bouroullecovi. Českou odpovědí na něj byla kolekce šperků a bytových doplňků Barbory Nussbaum, která se při tvorbě nechala inspirovat organickými křivkami umyvadel, stojanů, baterií atd. www.barajewelry.com

Dekorujte!

Stejně jako podle nálady a příležitosti střídáme šperky a doplňky ke kostýmkům nebo večerním šatům, měli bychom se věnovat i našim interiérum. Zimní měsíce nahrávají studenějším barvám, kovu a sklu, takže doporučujeme byt doplnit o stříbrnou vázu, minimalistické hodiny nebo originální svítidlo, v němž můžete pěstovat bylinky...

Text **Mária Mlčoušková** Fotografie **archiv**

Boa Design, tedy Michaela Vrátníková a Petr Mikošek, se spojili s firmou Plastia a vytvořili ucelenou kolekci kovových interiérových stojanů na květiny, které jsou vizuálně výrazné a přitom velmi lehké. K dostání jsou v několika velikostech i barevných provedeních, jedna verze je dokonce závěsná... www.boadesign.cz, www.plastia.cz

Nejen pro vánoční aranže rostlin, ale i pro klasické řezané květiny nebo třeba kuchyňské náčiní (tak je stylizovaná v reklamní kampani) je vhodná jediná zahraniční kolekce z našeho výběru – vázy a mísy Format od designéra Christoph de la Fontaine od značky Rosenthal. Prodává Potten & Pannen.

Firma Elton hodinářská, výrobce známých hodinek Prim, chtěla vyzkoušet práci s moderním materiálem DuPont Corian. Oslovila tedy přední české grafické designéry, kteří navrhli pět závěsných nástěnných hodin v čistých liniích. Nechyběl mezi nimi Rober V. Novák, jehož hodinky nesou ve svém názvu iniciály autora (na obr.). www.prim.cz

Podnos, nebo miska? Jak si Hot Cake postavíte, takovou bude mít funkci. Design Kristiny Ambrozové pro českou značku AMOS Design v kombinaci ušlechtilého stříbra a znovu Corianu se vyrábí ve dvou velikostech a velké úspěchy slavil již na pařížském veletrhu Maison & Objet. www.amosdesign.cz

Milé čtenářky,

letos naposledy a celkem již popatnácté vás vítám při čtení Lady In, časopisu Dámského investičního klubu České spořitelny.

Myslím si, že v době, kdy Evropu trápí dluhová krize a finanční trhy procházejí dalším nelehkým vývojem, je vzdělávací role našeho klubu zvláště důležitá. Lady In proto opět přichází s několika odbornými články, které stojí za přečtení. Můžete začít třeba rozhovorem s náměstkem ministra financí pro finanční trhy Radkem Urbanem a poté se zastavit u Investiční encyklopedie, kde se dozvíte více o dividendách či aktuálních dividendových titulech obchodovaných v Česku. Čímž výčet odborných zajímavostí samozřejmě nekončí...

V prosincovém spěchu, při shánění dáreků či přípravách nejrůznějších dobrot bych vás ráda nalákala i na tak trochu jiný způsob relaxace – návštěvu pivních lázní. Zimní téma rubriky Top relax totiž plynule navazuje na rozhovor s půvabnou paní sládkovou z Hrabalových a Menzelových Postřižin, Magdou Vášáryovou, v minulém čísle a zároveň vás možná inspiruje třeba ke koupi dárku, který hýčká, těší i léčí – pivní koupele pro jednoho či pro dva. V Chodové Plané si tak ještě před svátky můžete odpočinout a načerpat síly potřebné zrovna i na zmíněné uspěchané nákupy. Můžete tu také relaxovat při čtení velkého rozhovoru s Alicí Nellis, která se prostřednictvím svých filmů dívá na mezilidské vztahy různými úhly pohledu, což má svůj význam nejen v tomto trochu neurotickém předvánočním čase. A možná se zde nachystat i zkrásnět před tradičními firemními vánočními večírky. O tom, jak je co nejlépe zvládnout a nepřijít přitom o svoji pověst či dobré kolegiální vztahy, se dozvíte v Etiketě.

Velmi nás těší, že stále vyhlížíte Lady In, že se ptáte na živá klubová setkání a hojně je navštěvujete, že hledáte odborné informace na webových stránkách. Z vašeho častého využívání e-mailové adresy damsky@investicniklub.cz i rubriky Napište nám na www.investicniklub.cz je váš zájem o klubové dění skutečně znát. Děkujeme, že nám zůstáváte věrné a že tak můžeme v únoru 2012 oslavit již čtvrté klubové narozeniny.

Za celou redakci Lady In vám přeji klidné vánoční svátky a do nového roku jen samá správná – nejen investiční – rozhodnutí!

Romana Vilková

LADY IN, zima 2011

Vydavatel: Česká spořitelna, a.s., Olbrachtova 1929/62, 140 00 Praha 4, IČ: 45244782

Evidenční číslo: MK ČR E 18177

Šéfredaktorka: Romana Vilková

Editorka: Petra Doležalová

Redakce: Jaroslav Kropáček, Věra Maria Budway Strobach, Michaela Matochová

Spolupracovníci: David Navrátil, Martin Krajhanzl, Tomáš Ženčuch,

Ondřej Kašina, Pavlína Zelníčková, František Mašek,

Mária Mlčoušková, Nada Labanová, Vladan Krumpal, Darina Siegllová

Grafická úprava: Radek Rytina

Foto obálka: Vitaly Valua

Obrazová úprava: Libor Špaček

Produkce a prodej inzerce: Petra Doležalová, Bluewind, dolezalova@bluewind.cz

Tisk: Expodata-Didot

Vychází: čtyřikrát ročně

www.investicniklub.cz

10

Obsah

- 3 PRO NI
Doplňky, které zkrášlí váš byt
- 6 PORTRÉT
Do hlubin inspirace Alice Nellis
- 10 TVŮRKYNĚ
Klobouky a čelenky Libky Safr
- 12 S KABELKOU DO SVĚTA FINANCÍ
Kam se ubírá ekonomika Evropy
- 15 PĚT OTÁZEK PRO ČLENKU KLUBU
Nejen o společenské odpovědnosti s Klárou Gajduškovou
- 16 ETIKETA
I firemní večírky mají svá pravidla
- 18 MONEY, MONEY, MONEY
Strategie absolutního výnosu
- 22 SVĚT NA DLANI
Portugalsko: tak trochu jiná závislost
- 27 GURMÁNKA
Chutě Atlantiku uprostřed Prahy
- 28 INVESTIČNÍ ENCYKLOPEDIIE
Jak na dividendy
- 30 KLUBOVÝ ZOOM
Setkání zkušených investorek v atmosféře třicátých let
- 32 TOP RELAX
Pivní lázně – oáza pro všechny vaše smysly
- 35 SEZONNÍ MENU
Zpestříte si zimu
- 36 KULTURNÍ TIPY
Osvěžení pro duši v nadcházející sezoně
- 38 ZEPTALI JSME SE
Radka Urbana, náměstka pro finanční trhy MF ČR

Filmy Alice Nellis se točí hlavně kolem složitých lidských vztahů, tužeb a emocí. Ačkoliv řeší nelehká témata, budete se při nich hodně smát. Stejně často, jako se směje tato režisérka s podmanivým pohledem – od srdce a mnohdy i sama sobě.

S talentem nejen pro život

Alice Nellis není zdaleka jen úspěšnou scenáristkou a režisérkou. Stará se o dvě malé děti a u toho si stihá realizovat své představy o novém domově, kam se s rodinou právě nastěhovala. Kousek za Radotínem, v nezvykle tiché ulici podél trati, natírala během našeho povídání poslední část zábradlí třípatrového schodiště. „Tohle zrovna k mým zálibám nepatří, ale když chci mít bílé schodiště, je to potřeba,“ vysvětluje skrz příčky, umazaná od barvy, se stejnou samozřejmostí, jako když se poprvé pustila bez jakýchkoli zkušeností do režie celovečerního filmu.

Alice Nellis oplývá několika talenty, které v sobě díky své činnosti postupně objevovala. Coby teenagerku ji zajímala především hudba. Na hudební konzervatoři studovala flétnu a na filozofické fakultě anglistiku a amerikanistiku. K filmu ji přivedla vlastně náhoda. „Při škole jsem byla zvyklá pracovat, a tak když jsem končila studia, přemýšlela jsem, co s volným časem. Napadlo mě přihlásit se ještě do další školy. Jen tak pro radost.“ Díky hudbě měla hodně kamarádů, kteří ve filmové branži pracovali. Na večírku u filmářských kamarádů se náhodou dostala ke knížce Syda Fielda o stavbě příběhu Screenplay. Sama si odjakživa ráda vymýšlela příběhy a třeba u hudby si představovala konkrétní scény. „Bylo to poprvé, kdy jsem něčemu od začátku přirozeně rozuměla. A tak jsem šla na FAMU a zkusila se dostat na scenáristiku.“

Psaní jí šlo lehce a už v prvním ročníku dokončila scénář ke svému celovečernímu debutu Ene bene. „Samozřejmě jsem ho chtěla hned i vidět, ale nemohla jsem najít nikoho, kdo by ho natočil. Nejdříve jsem oslovila Sašu Gedeona, ale ten zrovna připravoval Návrat idiota. A tak mi Theodora Remundová, s níž jsem tenkrát bydlela, nakonec poradila, abych si film zkusila zrežirovat sama,“ vzpomíná na své začátky.

Díky svému tvůrčímu zápalu nakonec FAMU paradoxně nedostudovala. V době, kdy probíhal zápis do dalšího ročníku, totiž dokončovala druhý film Výlet a kvůli svému vyčerpání za sebe poslala asistentku. Absence ani její vysvětlení však neprošly u děkana školy a výsledkem byl „vyhazov“.

LEKCE NASLOUCHÁNÍ A PSYCHOLOGIE

Na FAMU se ale Alice Nellis nakonec vrátila. Nikoli však jako studentka, ale rovnou jako přednášející. A to dokonce na katedru režie, kterou přitom nikdy nestudovala. Až do loňského roku, kdy musela přerušit nejen výuku, ale vzdát se kvůli onemocnění boreliózou i natáčení filmu Lidice, vyučovala práci s hercem. Ve své profesi při ní sama uplatňuje velkou dávku empatie. „Musíte si najít metodu, která vám

„Když už se mám hádat, musí to být s někým, na kom mi opravdu osobně záleží a kde jsem zainteresovaná citově. Tam, kde má taková investice energie opravdu význam.“

vyhovuje, a ta se s každým hercem mění. Někdo potřebuje o roli diskutovat a získat více pohledů, jiný naopak nechce být zahlcen spoustou vysvětlování, nechce se rozptylovat, snaží se soustředit na jedinou věc,“ říká.

KLIDNOU CESTOU

I při své činorodosti je Alice Nellis pohodářka a pro práci potřebuje především klid. Zatímco někteří režiséři, jako třeba Věra Chytilová, podle ní těží z rychlého tempa, konfliktu a stresu, díky nimž vymáčkou z herců maximum, Alici berou konflikty energii. „Když už se mám hádat, musí to být s někým, na kom mi opravdu osobně záleží a kde jsem zainteresovaná citově. Tam, kde taková investice energie má opravdu význam. Mrhat s ní někde, kde nejsou vztahy osobní, nemá smysl.“

Herci, s nimiž pracuje, se většinou také daleko více otevrou a jsou osobitější, když se cítí dobře a vědí, že je mají lidi kolem rádi. Nejtěžší je prý udržet v soustředění celý štáb, hlavně při hodně emotivních scénách. „Když se na herce ostatní nesoustředí, ubírá mu to sílu.“

I přes svůj standardní přístup „té hodné“ prý dokáže herce před kamerou docela potrápít. „Součástí povolání režiséra je i neřít, 'máme', když scéna neobsahuje to důležité, co tam má být. Ale některé drobnosti – a to přichází s věkem – je třeba dokázat oželeť, nebo sám změnit. Mít všechny záběry podle svých představ za každou cenu by někdy znamenalo uvést herce zbytečně do stresu a ohrozit tím další scénu.“

U každého příběhu se také snaží nalézt vhodný žánr, který mu nejlépe poslouží. Snad nejzvláštnější byla improvizace ve filmu *Mamas & Papas*. Herci v něm museli při natáčení vkládat daleko více sami

sebe. Neměli scénář s dialogy a jednotlivé postavy ztvárňovali podle jejich aktuální situace. Každá scéna je posouvána dopředu. „Ani ti, kteří hráli partnery, si nesměli říct věci, které o sobě jejich postavy nevěděly,“ prozrazuje režisérka. Uplatnila tu svou oblíbenou otevřenou metodu hovorů o postavě, kdy se vzájemně sdílejí osobní paralely a vyprávějí se příběhy – jak vlastní, tak i herecké.

RODINA V HLAVNÍ ROLI

Alice Nellis vždy zobrazovala život jako nepřikrášlenou záležitost. Ačkoli její filmy nejsou autobiografické, vychází z vlastních zkušeností a obnažené je ukazuje svým divákům. Nejčastějším námětem je rodina. *Mamas & Papas* vypráví čtyři provázané příběhy o rodičovství, a to je téma, které v kinematografii bývá jen málokdy zkoumáno do hloubky a podrobně. Přitom zachytit rodinu je ve filmu podle Nellis těžké. Je jako mnohovrstevný organismus, v němž každý hraje nejednu roli, jak říká. „Každý člověk má nebo měl rodiče a pocit být něčí dítě známe a řešíme všichni. V určitém věku se dostanete do situace, kdy se musíte rozhodnout, zda a jaký budete rodič. Tou otázkou nemíním jen mít děti, ale i rozhodnutí, že je mít nebudete, i to vás ovlivní. Pak jste rodič bez dítěte. K bodu rozhodnutí se dostane každý, a když ne sám, tak ho do něj donutí okolí,“ vysvětluje režisérka. Rodinu vnímá jako něco, co ovlivňuje lidstvo i každou oblast života. „Každý z nás v ní začíná a na druhou stranu se do budoucna odrazí dál.“

Film *Perfect Days* s Ivanou Chýlkovou v hlavní roli, který nedávno uvedla do kin, se zase točí okolo rodičovství coby palčivého tématu současné společnosti. Zachycuje model úspěšné ženy, která jaksi „zapomněla“ mít dítě a začne se o ně snažit za

každou cenu. „Společnost se vyvíjí, ale model rodiny se tomu nepřizpůsobil. Lidé dnes mají spoustu věcí, za které léta bojovali, ale nemohou mít úplně všechno. Nebo ano, ale stálo by je to spoustu sil. Je to jako s demokracií – konečně máme možnost skutečně volit, ale s tím přišly problémy, které jsme nečekali.“

NÁMĚTY S OSUDEM

Sama Nellis prožívá období šťastné mámy dvou adoptovaných dětí, s nimiž si prý užívá spoustu legrace. První, holčičku Ellu Rose, si pořídila v pětácti letech, Olivera si přivezli s partnerem o tři roky později z Konga. Z nepřijetí syna ve zdejší společnosti obavy nemá, nebo alespoň ne příliš velké. „Už teď vnímá, že je jiný. Jeho pozice ale bude snazší, než kdyby byl Rom, protože u nás chybí historická zkušenost se soužitím s Afričany.“ I když soukromí svých dětí bedlivě střeží před přehnaným zájmem médií, mluvit veřejně o adopci se nezdráhá a nové životní zkušenosti promítá do své tvorby.

I proto, že má u nás adopce stále negativní nádech, točí o osvojených dětech časosběrný dokument. „Osud každého takového dítěte je pohnutý. U nás nebývá většinou důvodem chudoba, ale extrémní momenty. Alkoholismus, drogy... Rodiče, kteří procházejí přípravou, o všech těchto zatíženích uvažují a musejí se rozhodnout, jaké dítě jsou ochotni přijmout. Roli hraje věk, zdravotní stav, etnikum... Postup je pak takový, že se vybírají vhodní rodiče pro dítě, ne naopak. Když vám vyberou dítě a vy se s ním neztotožníte, je dobré říct ne. Nemusíte mít strach, že by vás vyřadili – i když právě toho se hodně lidí bojí –, naopak to ocení. Tak to funguje u nás i v cizině.“

Prozatím má z dokumentu roztočeno dvacet hodin s rodinami, které na své dítě teprve čekají. „Zatím jsme ve fázi ‚těhotenství‘,“ směje se Alice.

Film *Perfect Days* s Ivanou Chýlkovou v hlavní roli se točí okolo rodičovství coby palčivého tématu současné společnosti. I přes svůj standardní přístup „té hodné“ dokáže Alice Nellis svoje herce před kamerou docela potrápít.

Alice Nellis

NAROZENÁ JAKO ALICE RYCHETNÍKOVÁ 3. LEDNA 1971 V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
○ NEJVÝRAZNĚJŠÍ A NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ ČESKÁ SCENÁRISTKA A REŽISÉRKA DEBUTOVALA V ROCE 2000 FILMEM ENE BENE, KTERÝ NA MFF SAN FRANCISCO ZÍSKAL CENU ZA NEJLEPŠÍ FILM. NÁSLEDOVALY DALŠÍ FILMY A DALŠÍ CENY: VÝLET (2002) ZÍSKAL ČESKÉHO LVA, ZVÍTĚZIL V KATEGORII BEST NEW DIRECTOR NA SOUTĚŽI ZABALTEGIV SAN SEBASTIANU A DOSTAL SE DO DISTRIBUCE VE VÍCE NEŽ 15 ZEMÍCH NA CELÉM SVĚTĚ. PO SNÍMKU ANNA (2006) PŘIŠLY ÚSPĚŠNÉ TAJNOSTI (2007) A S NIMI ČESKÝ LEV ZA NEJLEPŠÍ FILM A KAMERU, OCENĚNÍ NEJLEPŠÍ FILM NA MFF BERGAMO I NA FESTIVALU ČESKÝCH FILMŮ V PLZNI. A OPĚT DISTRIBUCE V ZAHRANIČÍ. A SNÍMEK MAMAS & PAPAS (2010) ZÍSKAL DVĚ PRESTIŽNÍ OCENĚNÍ NA NEWYORSKÉM HAMPTONS INTERNATIONAL FILM FESTIVALU. OD 3. LISTOPADU BĚŽÍ V KINECH JEJÍ ZATÍM POSLEDNÍ CELOVEČERNÍ SNÍMEK PERFECT DAYS – I ŽENY MAJÍ SVÉ DNY. ○ VEDLE FILMU NAPLŇUJE OD DĚTSTVÍ ŽIVOT ALICE NELLIS I HUDBA. V DEVADESATÝCH LETECH VYSTUPOVALA V HUDEBNÍCH SOUBORECH COLLEGIUM QUODLIBET, MICHAEL CONSORT, DUODENA CANTITANS, MUSICA FLOREA, KONCERTOVALA SE SKUPINOU QÁBABÁBBA. K FILMU VÝLET NAPSALA ANGLICKÉ PÍŠŇOVÉ TEXTY A NAZPÍVALA NĚKTERÉ VOKÁLY. SPOLEČNĚ S ROCKEREM DAVIDEM KOLLEREM A VÝTVARNÍKEM DAVIDEM ČERNÝM UVEDLA DO PROVOZU MULTIKULTURNÍ CENTRUM MEET FACTORY. ○ JAKO REŽISÉRKA, PŘEKLADATELKA I AUTORKA JE AKTIVNÍ TAKÉ V NĚKOLIKA PRAŽSKÝCH DIVADLECH: HRA O DVOU POSTAVÁCH VE STUDIU RUBÍN, PŘEDSTAVENÍ LÁSKA A KDYŽ TANČILA V DIVADLE BEZ ZÁBRADLÍ NEBO LIDSKÝ HLAS V DIVADLE ČERNÁ LABUŤ. TAKÉ SNÍMEK PERFECT DAYS – I ŽENY MAJÍ SVÉ DNY MÁ SVOJI DIVADELNÍ PŘEDLOHU: VZNIKL NA ZÁKLADĚ ÚSPĚŠNÉ DIVADELNÍ HRY SKOTSKÉ DRAMATIČKY LIZY LOCHHEAD. S TOUTO KOMEDIÍ MÁ ALICE NELLIS DLOUHODOBOU ZKUŠENOST – REŽIROVALA JI V ROCE 2003 V DIVADLE NA ZÁBRADLÍ A DERNIÉRA HRY ZDE PROBĚHLA AŽ PO SEDMI LETECH V ČERVNU 2010.

POD HLADINOU

Se svým partnerem Matějem Cibulkou se společně nejen stará o děti, ale i pracuje. A prý obě role zatím zvládají. „Pracovali jsme spolu už dřív, než jsme spolu začali žít. Vyhovuje nám komunikace, můj muž není ješitný ani vůči ženě, ani vůči muži, což je v této profesi obrovský dar.“ Líčí s neskryvanou radostí. Díky Matějovi se v Mamas & Papas pustila do natáčení scén pod mořskou hladinou, ačkoli sama donedávna cítila z hloubky paniku. „Ještě před pěti lety jsem nebyla ochotna dát hlavu pod vodu. Pak jsem se s Matějem naučila potápět a zjistila, že jsem se jen bála něčeho, co jsem neviděla a neznala.“ Několikahodinové nacvičování signálů a synchronizace mnoha lidí nebyly těžké jen pro režiséřku, ale hlavně pro herce. Hlavní hrdinové přitom zažívali první střety s dosud neznámým světem „in real“, na první klapku. „Zuzana Bydžovská byla tak nadšená a šikovná, až musela předstírat, že jí to nejde,“ vzpomíná Nellis. Protože se samozřejmě na ponorech šetřilo a nebyl čas nacvičovat pro začátečníky náročné úkony, museli to zvládnout už napoprvé. Ze strany herců to vyžadovalo skutečnou odvahu. „Třeba scénu, kdy Zuzana odhazuje výstroj, jsme točili v patnácti metrech a ostatní, připravení se vzduchem, od ní byli celých pět metrů. Což je po týdnu potápění ohromný výkon! Došlo i na slzy, a to v momentě, kdy měla vpodvečer skočit ze člunu do

temné vody. Byla už tma a Zuzaně řekli, že jsou tam žraloci. Jen ten, kdo takový pocit zažil, pochopí, co musela překonat.“

Přestože adrenalin není to, po čem touží, spíš něco jako nepotřebný bonus, své herce stihla namočit už několikrát. Naposledy během letošního léta operní pěvce, kteří, ačkoli to nikdy nedělali, vydrželi před kamerou v kostýmech, mimo jiné i v krinolíně, pózovat v bazénu celou noc! „Mám štěstí na lidi, s nimiž spolupracuji,“ usmívá se Nellis.

JINOU OPTIKOU

Každý režisér má svoji metodu, svůj způsob práce na filmu. Alice Nellis tvoří svoje filmy od prvního písmene scénáře až po závěrečnou klapku, a tak je každé její natáčení běh na dlouhou trať – a každá z etap tohoto závodu s časem (a penězi) má pro ni své kouzlo. Od té doby, co se stala matkou, však začala i na svoji práci pohlížet odlišnou optikou. „Spěchám víc domů. S dětmi navíc přichází určitá zranitelnost, protože se o ně bojíte. Než máte dítě, je váš život koncentrovaný víceméně jen na sebe. Tím, že začnete více myslet na děti a méně řešit sama sebe, začnete jinak uvažovat o světě. Ovlivňuje to i partnerský vztah, na který také začnete pohlížet jinak. A to souvisí i s filmem, protože právě v něm se odrážejí vaše životní zkušenosti.“ Z filmů Alice Nellis jsou její zkušenosti znát.

Alice Nellis

○ práci

Na filmu mám ráda, že se jednotlivé fáze střídají a nejsou jednotvárné. Při psaní scénáře jedete svým tempem, ale zase jste sama. Když točíte, pracujete se spoustou lidí, kteří tomu mohou něco přinést – ale to zas někdy natáčíme až šestnáct hodin denně, což je fyzicky náročné a stresující. A pak nastává příjemně klidná fáze, kdy s jedním člověkem děláte na střihu a jste v klidu... Je to jako střídání ročních období.

○ emancipaci

Jsou to ženy, kdo se s emancipací špatně vyrovnává, nikoli muži, jak se často řeší. U žen se automaticky předpokládá, že budou šťastné. Ale to s sebou nese řadu věcí, které se musejí naučit dělat jinak. Když žena dělá kariéru a zároveň chce děti, je to složitější, než kdyby byla „jenom“ doma s dětmi. Není to tak,

že by ženy bojovaly proti mužům, často bojují samy se sebou a také proti sobě. Možnost rozhodovat se s sebou nese zodpovědnost za učiněná rozhodnutí. Posun světa v rychlosti i délce života, to je jen první krok. Ten další je uzpůsobit těmto obecným změnám osobní život. A to se zatím učíme. Generace našich maminek žila v jiném světě, v jiném zřízení a my nemáme moc modelů, jimiž se můžeme řídit. A tak si je teprve hledáme.

○ ženách ve filmu

Rozhodně bych režijní přístupy nedělila na mužské a ženské, každý režisér je bez ohledu na pohlaví něčím individuální. Možná jen ženy všechno více řeší. A taky si nemyslím, že točím „ženské filmy“. Točím filmy o ženách a se ženami, protože je prostě nejlíp znám.

„Nejlepší investice, kterou jsem kdy v životě udělala, bylo rozhodnutí stát se rodičem.“

Samostatné kolekce Libka Safr představuje jednou za tři měsíce. Dvě jsou vždy hlavní – pro sezonu jaro/léto a podzim/zimu, mezitím prezentuje doplňkové návrhy. Nyní jsou to například čelenky a kloboučky ke slavnostním příležitostem konce roku a plesové sezoně.

Ve stopách Coco

Návrhářka Libka Safr nejprve navrhovala oblečení, časem však zjistila, že jí to nepřináší očekávané pocity naplnění. Potom si ale v monografii o Coco Chanel přečetla, že kdysi začínala jako modistka a tvůrkyně klobouků – a měla jasno. Dnes představuje již osmou ze svých velkých kolekcí klobouků a čelenek, které vytváří ve stejných intervalech, jako velké módní domy organizují přehlídky pro další sezonu.

Text **Mária Mičoušková** Fotografie **Robert Smělý**

„Za své nejpovedenější návrhy stále považuji ty první, inspirované 70. léty jak v Československu, například uniformami letušek a jejich úzkými kloboučky do čela, tak punkovým obdobím v Londýně a anglickou tradicí obecně.“

„Moje poslední čistě módní kolekce vznikla před čtyřmi lety. Byla jsem tehdy už moc ‚vysátá‘ tím, jak je u nás těžké prosadit nezávislou originální tvorbu. A také dnes s odstupem vidím, že mi navrhování oblečení vlastně moc nesedělo. Řekla jsem tedy stop. Po půl roce už ale se mnou tzv. šli všichni čerti, protože navrhování mi chybělo. No a tehdy mi život změnila kniha o Coco Chanel a já se ‚narodila‘ jako Libka Safr, návrhářka klobouků,“ rozvádí začátek své kariéry mladá návrhářka z Prahy. Začala odvážně a nekompromisně. Oslovila paní Danielu Veselou, zabývající se výrobou modelových klobouků, a domluvila se s ní, že bude její návrhy realizovat. A místo toho, aby navrhla jen pár prvních pokusných kousků, přišla rovnou s velkou ucelenou kolekcí inspirovanou sedmdesátými léty v Československu (konkrétně například uniformami letušek) a také tradicí anglické školy – jak klasické, tak punkem. „Dodnes si myslím, že to byla má nejlepší kolekce. Také jsem objevila, že tvorba klobouků je pro mne stejně, ne-li více zajímavá než navrhování šatů. Nejprve na modelu dva dny pracuji v dílně a já ho pak někdy i další dva dny zdobím. Báví mne, že je to poctivá ruční práce, které okolo sebe vidím čím dál tím méně, a že má řadu kreativních kroků,“ pokračuje ve vysvětlování Libka Safr. „Fascinuje mě umění a toužím vytvářet klobouk jako objekt, jako skulpturu. Také se mi líbí elegantní dámy a ráda bych kulturu odívání u nás opět pozdvihla a naučila ženy sprojit se podle nálady a příležitosti. Nejde přece jen o to, vybrat si tu správnou kabelku.“

Posun v její tvorbě nastal v létě 2010. To poprvé při uvedení sezonní kolekce představila kromě klobouků i řadu originálních čelenek. Velký úspěch měly její ozdoby z recyklovaných plechovek od Coca-Coly nebo Red Bullu, také čelenky s brýlovými obroučkami nebo stojánky na svíčky, které v novém kontextu vypadají velmi zdobně. V zimní kolekci následovaly čelenky z dalších recyklovaných materiálů, tentokrát přírodních. Libka Safr do nich zapracovala například větvičky, samorosty, ptačí peří nebo i malou bělostnou lebku lesního zvířete. Aktuální kolekce čelenek je oproti tomu romantičtější, inspirovaná mexickou malířkou Fridou Kahlo (třeba čelenka s černým copánkem a červenou květinou) nebo romantickým punkem (mašle s malými kovovými nýty).

V očích veřejnosti jméno Libka Safr v poslední době zviditelnily i promo autorské fotografie Roberta Smělého, na nichž v občas lehce kontroverzních scénách pózuje například Lucie Vondráčková.

A co Libka Safr chystá na další rok? Na jaře ji čeká výstava v Londýně, s níž také spojí uvedení nové kolekce a doufá zde najít několik obchodů, které by její kreace v Anglii prodávaly. Kolekce pak samozřejmě dorazí i do Prahy – již teď se můžete těšit na atmosféru šedesátých let, veselé barvy a široké krempy, jaké nosily Sophia Loren nebo Liza Minnelli.

V poslední tvůrčí sérii se Libka Safr nechala inspirovat osobností malířky Fridy Kahlo, která ráda ve vlasech nosila velké květy nebo výrazné mašle.

TVŮRKYNĚ

Libka Safr

KLOBOUKY A ČELENKY LIBKY SAFR MŮŽETE KOUPIV OBCHODĚ VICI FASHION (VĚZEŇSKÁ 3, PRAHA 1), NÁVRH NA ZAKÁZKU PAK OBJEDNÁTE NA WWW.LIBKASAFR.CZ.

Spotřebitelská důvěra
v posledních měsících
klesá napříč celou EMU.
Pokud by záleželo jen na
spotřebitelích eurozóny,
pak by HDP ekonomik
EMU již nyní klesal.

Lék pro eurozónu?

Opět se začíná mluvit o recesi. Je možné, že nastane, a to především kvůli chybám politiků. Faktem je, že ekonomiky, které jsou zdravé, dokážou růst i v těchto časech, a ty, které nejsou, si projdou ozdravným procesem. Krátkodobě bude bolestivý, ale z dlouhodobého pohledu pomůže ekonomikám vrátit se k růstu. Ne tak velkému jako před touto finanční krizí, ale o to zdravějšímu.

Text David Navrátil, hlavní ekonom, Česká spořitelna Fotografie I23RF

Ekonomiky EMU držely nad vodou v posledních čtvrtletích vývozy. Ty ale pomáhaly jen těm, které jsou konkurenceschopné a které mají silnou průmyslovou základnu. Tedy „jádro“ kolem Německa. Naštěstí pro nás se do této skupiny řadí i Česká republika.

Podle názoru analytiků České spořitelny se národní hospodářství zemí eurozóny sesouvají do recese. Protahování dluhové krize prostě nemůže reálná ekonomika vydržet donekonečna. Proč? Neřešení dluhové krize zvyšuje nejistotu. Bude řešena prostřednictvím zvyšování daní či snižování státních výdajů? Anebo snižováním mezd nebo dokonce odchodem některých zemí z Evropské měnové unie (EMU)? A kterých – těch silných, jako je Německo, nebo slabých typu Řecka? Nebo se dokonce rozpadne eurozóna celá?

BEZ DŮVĚRY NEMŮŽE FUNGOVAT VZTAH ANI EKONOMIKA

Tato nejistota samozřejmě vede k odkládání investic podniků, které nevědí, v jakém prostředí a v jakém daňovém režimu vlastně budou fungovat. Podniky se rozhodují o svých investicích na základě očekávaného zisku – když je kladný, investují. Ale nyní čelí situaci, kdy netuší, zda budou nové investiční plány ziskové. Na straně spotřebitelů se snižuje ochota utrácet, lidé vyčkávají, zda neporoste nezaměstnanost. Proto začnou pro jistotu zvyšovat míru úspor, čímž zákonitě sníží své výdaje. Navíc ekonomická zkušenost ukazuje, že pokud stát zvyšuje svůj dluh, domácnosti se začnou obávat, že bude splácen především z jejich daní, a proto své úspory hromadí ještě více.

Tento obrázek vidíme i v datech. Spotřebitelská důvěra v posledních měsících klesá napříč celou EMU. Pokud by záleželo jen na spotřebitelích eurozóny, pak by hrubý domácí produkt (HDP) ekonomik EMU již nyní klesal. Příklad Japonska ukazuje, že prostředí s vysokými úsporami, které bude dlouhodobě omezovat spotřebu, může v ekonomice rychle zakořenit na dlouhou dobu.

To, co ekonomiky EMU drželo nad vodou v posledních čtvrtletích, byly vývozy, tedy zahraniční poptávka. Vývozy pomáhaly ale jen těm, které jsou konkurenceschopné a které mají silnou průmyslovou základnu. Tedy „jádro“ kolem Německa. Naštěstí

pro nás se do této skupiny řadí i Česká republika. Tato národní hospodářství těžila z růstu poptávky v rozvíjejících se zemích, a jejich růst tak bude v globálním měřítku nadprůměrný dlouhodobě, neboť postupně bohatnutí místních obyvatel z velmi nízké úrovně jim umožňuje nežít už jen z vlastních vývozu, ale postupně i z domácí spotřeby. Ale ani tyto země se nevyhnou cyklickému zhrounutí a různým excesům, které budou jejich růst vychylovat oběma směry od dlouhodobého trendu.

A právě nyní tyto ekonomiky zpomalují. Dalo by se říci, že záměrně, protože v minulých čtvrtletích zpříšňovaly svou měnovou politiku prostřednictvím zvyšování sazeb nebo posilováním měny. Důvodem byl růst inflace, především zdražování potravin.

A protože potraviny zde tvoří značnou část spotřebitelských výdajů, místní vlády a centrální banky reagují citlivěji na akceleraci inflace. Je to logické – růst cen, který domácnosti vnímají velmi citlivě, se může snadno přelít do sociálního neklidu. Zvláště když má nespokojenost obyvatel v uvedených ekonomikách již nějakou dobu své podhoubí (pro nepokoje na severu Afriky i na Středním východě byly ceny potravin rozbuškou).

Navíc je potřeba si uvědomit, že špatná úroda, která vyhnala ceny potravin na vysoké úrovně, byla způsobena kombinací klimatického jevu La Niña a sopečnou aktivitou na Kamčatce. Matka příroda umí s ekonomikami pěkně zamávat.

Pokud se ale vrátíme k EMU, již nyní vidíme, že vývozním ekonomikám klesají objednávky ze zahraničí. A to je neklamný důkaz, že vývozy v roce 2012 neudrží kladný růst v eurozóně, neboť nebudou stačit na kompenzaci slabé domácí poptávky.

V ZAČAROVANÉM KRUHU

Dalším zářezem pro ekonomiky EMU je paradoxně plán evropských lídrů, jak překonat krizi. Návrh představený v říjnu se nejdříve jevil jako dobrý, ale už po prvním prostudování bylo jasné, že není. Druhé čtení jasně ukázalo, že tento plán, v pořadí

již sedmý, který má dluhovou krizi konečně vyřešit, vlastně ekonomickou krizi podpoří. Odepsání části dluhu Řecka vypadá jako dobrý nápad, protože Řecko není a nebude schopno jej splatit. Dábel však tkví v detailech. Prvním problémem je, že dluh nebude odepsán všem investorům, ale jen těm soukromým, kteří drží zhruba polovinu celkového dluhu. Odepsání těchto padesáti procent nejenže dluh nesníží na nutnou úroveň, ale navíc ukázal těmto investorům, že oni jsou jediní, kteří ponosou náklady na jeho restrukturalizaci. Co takový investor podnikne? Zbaví se všech rizikových dluhopisů – a co tyto udělají? Jejich cena poklesne a výnos se zvýší. Náklady na dluhovou službu státu tak porostou a tím i jejich deficity. Pokud však roste deficit státu, zvyšuje se i jeho dluh a tím i riziko, že nebude v budoucnosti schopen splácet. Roste i požadovaný výnos státního dluhopisu, což znamená, že další investoři budou mít tendenci prodávat. Tento začarovaný kruh nese značku „made in EMU“.

Investoři sice mají možnost pojistit se proti nesplácení dluhu prostřednictvím takzvaných CDS (Credit Default Swap – finanční derivát, který umožňuje pojistit se proti neschopnosti státu splácet své závazky). Ale zde se skrývá druhý ďábelský zádrhel. Podle plánů evropských politiků musejí soukromí investoři odepsat dluh dobrovolně. Pokud tak učiní, nebude to působit, že stát krachuje. Pokud nekrachuje, pojistka nebude vyplacena. Jaké z toho plyne poselství pro investory? Jestliže například držím italské dluhopisy a mám koupenou pojistku, tak v případě, že Itálie začne „hořet“, politici budou křičet, že tohle vlastně není požár a že nemám na svou pojistku nárok. Co tedy investoři udělají? Raději pro jistotu dluh prodají, a tak opět podpoří onen začarovaný kruh.

Za třetí – záchranný plán EMU mimo jiné požaduje navýšení kapitálové přiměřenosti na devět procent. Podle našich odhadů budou evropské banky potřebovat zhruba 200 miliard eur a podle Mezinárodního měnového fondu dokonce 300

Evropské banky už nyní zpřísňují úvěrové podmínky, takže se EMU dostává do stavu se zadřeným úvěrovým kanálem, což je negativní pro její ekonomiky. Úvěrový kanál je totiž v Evropě tím nejdůležitějším mazadlem národohospodářského motoru.

miliard. Nicméně samotná EMU tvrdí, že něco málo přes 100 miliard bude stačit. Problémem je, že tento plán nešel ve stopách USA, kde bylo nařízeno navýšit kapitál buď vlastními silami, nebo že banky musejí přijmout peníze státu. Kapitálová přiměřenost totiž může být zvýšena i snížením aktiv bank, což už se děje, a tedy i poklesem úvěrů. Evropské banky už nyní zpřísňují úvěrové podmínky, takže se EMU dostává do stavu se zadřeným úvěrovým kanálem, což je negativní pro její ekonomiky. Úvěrový kanál je totiž v Evropě tím nejdůležitějším mazadlem národohospodářského motoru.

Očekáváme tedy, že ekonomiky v eurozóně budou klesat. To, co pokles může zmírnit, je větší zapojení Evropské centrální banky (ECB) do utlumení krize. Ale toto odmítá jak ona samotná, tak především Německo. Jeho postoj je pro některé nepochopitelný. Vždyť aktivní zapojení ECB do řešení dluhové krize je velmi rychlou a účinnou možností, jak zabránit, aby se eurozóna nesespala jako domeček z karet. Proč Německo tolik riskuje přežití eura?

NĚMECKÁ DNA: DOKTOR JEKYLLA PAN HYDE

V německé DNA jsou totiž integrovány dvě zásady. Za prvé, podporovat evropskou integraci. Po

zkušenosti Evropy se dvěma světovými válkami je to pochopitelné. A za druhé, zásadní odpor k inflaci a touha po stabilní a pevné měně. Poprvé v historii jsou tyto dvě zásady v přímém rozporu a Němci si musejí vybrat jen jednu z nich. Převládá názor, že nakonec obětují spíše měnu než integraci. Zdá se to být logické, protože případný rozpad eurozóny by přinesl nejistotu, chaos a rychlou i hlubokou ekonomickou recesi. Nevylučoval bych ale ani druhou možnost, tedy boj Němců proti inflaci a za pevnou měnu za každou cenu. Podobně jako během Velké deprese ve třicátých letech minulého století, kdy se Německo rozhodlo udržet pevný kurz. Ekonomika poklesla o závrtných 40 procent a cenou byla 33procentní nezaměstnanost. Na druhou stranu Velká Británie oslabilu svou měnu hned na začátku třicátých let o 30 procent a pokles dosáhl jen pěti procent. Proč taková nechuť k inflaci? Zkušenost s hyperinflací, která dosáhla vrcholu v roce 1923, kdy jeden dolar stál 4,2 bilionu marek a ekonomika byla v naprostém rozkladu. Těžko chápeme souvislosti situace, kterou jsme sami nezažili.

JAK JSOU NA TOM INVEŠTOŘI

I v takových časech se dá investovat. Za prvé,

státní dluhopisy nejsou toxickým aktivem. Jen je potřeba si uvědomit, že státní dluhopis není aktivem bezrizikovým, ač se to velmi dlouho tradovalo. To, že výnosy předlužených států rostou, je jen dobře, neboť předchází nízké výnosy nebyly normální. Trh má tendenci svou reakci přehánět, proto lze nalézt státní dluhopisy, jejichž výnosy jsou už na takové úrovni, kdy představují dobrou investici. Nemluvě o rozvíjejících se ekonomikách, které mají nízkou úroveň zadlužení a ve srovnání s těmi vyspělými nadstandardní růst.

Za druhé, investování do podniků, ať už ve formě investic do akcií nebo do podnikových dluhopisů, může být i v těchto dobách zajímavé. Mnoho podniků má lepší finanční situaci než problémové státy. Navíc dobré firmy budou profitovat z růstu rozvíjejících se ekonomik. Málo známým faktem je, že i během Velké deprese dokázaly podniky investicemi do akcií uchránit hodnotu investorům. Ne přes cenu akcií, ale přes dividendy. Proto by měly být podniky s vysokým dividendovým výnosem preferovanou volbou. Dále, akciové trhy se nevyvíjejí současně s vývojem ekonomiky, ale v předstihu. To znamená, že ceny akcií obvykle rostou ještě v průběhu ekonomické recese.

Komunikace s citem a pravidly

„Když máme nějaký problém, který se dotýká našich klientů, jdeme vlastně s kůží na trh. Při velikosti a významu České spořitelny si nemůžeme dovolit nehrát fair play,“ říká **Klára Gajdušková**, ředitelka úseku firemní komunikace a předsedkyně správní rady Nadace České spořitelny. Při své práci zde zúročuje i mnohaleté zkušenosti korespondentky mezinárodní agentury Reuters a zpravodajky ČTK.

Text **Petra Doležalová** Fotografie **Libor Špaček**

V rámci banky řídíte externí i interní komunikaci a oblast společenské odpovědnosti. Co z toho vám přijde nejnáročnější a proč?

Určitě je to interní komunikace. Je to trochu paradoxní, protože by se vlastně dalo říct, že příjemci zpráv jsou homogenní skupinou lidí v jedné firmě. Ve skutečnosti je to mnohem složitější. Doba je pro zaměstnance nesmírně náročná. Nejen naše banka, ale i další firmy procházejí řadou změn, ve kterých se zaměstnanci musejí rychle zorientovat. Vlastně jde o permanentní transformační proces, jakousi evoluci. V takovém prostředí je potřeba pracovat na posilování jejich pracovní energie i angažovanosti, především pak s manažery, aby v tomto směru také působili na své týmy.

V současnosti je při externí komunikaci žádoucí informační otevřenost a objektivita. Jak se vám ji dařilo či daří skloubit s potřebou vnášení klidu na finanční trhy?

V roce 2008, když vrcholila finanční krize, jsme si ověřili, že otevřenost sama o sobě nestačí. Je třeba podávat informace především v kontextu události: tedy vysvětlovat, diskutovat, objasňovat a ano, i obhajovat. A také je potřeba mluvit jazykem cílové skupiny. Když lidé rozumějí okolnostem a důvodům a mohou vyjádřit své obavy či pochybnosti, snáze přijmou i nepříznivé zprávy, i když nad nimi samozřejmě nejásají. Komunikace firem je dnes mnohem víc dialog s cílovými skupinami než monolog a jednosměrné vysílání.

Jste také předsedkyní správní rady Nadace ČS. Ta podpořila na čtyřicet různých aktivit –

na které z nich se zaměřujete nejvíce a proč? Podle jakých kritérií si je vybíráte?

V Nadaci České spořitelny jsme hrdí na to, že se nám daří už téměř deset let podporovat oblasti, které stojí často na okraji zájmu dárců, a přitom zoufale potřebují peníze. Mám na mysli především problematiku drog a také péči o seniory. Obě témata jsou celospolečensky významná, dotýkají se širokých skupin lidí. Ale sehnat na ně finance je nesrovnatelně obtížnější než na projekty zaměřené třeba na děti nebo zdravotnictví. Při výběru projektů zvažujeme, zda je tu potenciál pro širší spolupráci nad rámec pouhého podpisu smlouvy, odeslání prostředků a doručení závěrečné zprávy.

Co všechno stálo za rozhodnutím České spořitelny takový subjekt zřídit? A kdy to bylo?

S trochou nadsázky by se dalo říci, že to rozhodnutí padlo již před téměř dvěma sty lety. Spořitelny totiž vznikaly na začátku 19. století v městech na území Rakouska-Uherska s cílem pomoci lidem spořit a zároveň přinášet prospěch místním komunitám. Jejich zakladatelé věřili, že tam, kde budou spořitelny, bude méně chudých a lidem se bude lépe dařit. A tak část výnosů putovala na rozvoj města nebo obce, na prospěšné projekty, stavby domů pro potřebné, opravy nábřeží a podobně. Takhle třeba vzniklo i Rudolfinum.

U některých projektů je Spořitelna a její předchůdci jejich partnerem opravdu nepretřžitě. Například u pražského Domova pro zrakově postižené seniory Palata trvá partnerství od roku 1888! A Nadace ČS na tyto principy v roce 2002 navázala...

Naše nadace je největší nadací z hlediska objemu

základního jmění. To činí půl miliardy korun. Ročně rozdělí na projekty zhruba patnáct milionů, což jsou peníze z výnosů nadačního jmění. Dalších více než padesát milionů korun připadne na společensky prospěšné projekty přímo z rozpočtu banky.

Můžete stručně vysvětlit, co se skrývá pod pojmem společenská odpovědnost firem? Proč by se vlastně firmy měly chovat odpovědně – plyne z takového jednání i pro ně samotné nějaký užitek?

Asi nejjednodušší vysvětlení tohoto pojmu je, že firmě není jedno, v jakém prostředí podniká. Pomáhá ho kultivovat, je zodpovědným partnerem společnosti – ne někým, kdo přišel na pár sezon vydrancovat trh a pak zase zmizí. S tím souvisí konzistentní a zodpovědné chování ke klientům, zaměstnancům, obchodním partnerům atd. Možná to, co řeknu, vyzní až příliš pragmaticky, ale když bude prostředí, kde firmy působí, kultivované, s kultivovanými vztahy mezi lidmi i mezi firmami, bude se v něm nejen snáze, ale i úspěšněji podnikat. Takže nakonec na tom vydělají všichni. Dnes už je společenská odpovědnost pro firmy v některých odvětvích stejně přirozenou disciplínou, jako je řízení lidí.

Společenská odpovědnost je pro Českou spořitelnu přirozenou součástí obchodního modelu.

Také se ve firmě připravujete na závěr roku? Toto období je jistě pracovně hektické, zároveň ale nastává i čas uspořádat nějakou tu firemní oslavu – ať už vánoční večírek, silvestrovskou „merendu“ nebo třeba po Novém roce společenské setkání ke zhodnocení předchozího fiskálu...

Šťastné a veselé... s noblesou

Text **Nada Labanová** Fotografie **Wavebreak Media a I23RF**

Obvykle se z takové akce vyklubou skvělá party, kde můžete na chvíli uniknout ze strohého firemního stereotypu pracovních povinností a vztahů. Ale pozor; i zde si můžete „uříznout ostudu“, a co víc – znepřátelit si jak své nadřízené, tak i kolegy, s nimiž jste do té doby docela korektně vycházeli.

Především vánoční večírek bývá ve většině firem a společností příjemným završením pracovního roku. V neformálním prostředí mají lidé příležitost lépe se osobně poznat, seznámit se se spolupracovníky z jiných oddělení nebo se pobavit s kolegy, s nimiž během roku neměli čas se setkat. Na druhou stranu bývá taková akce i katalyzátorem napjatých vztahů, utajovaných emocí a leckdy i příležitostí vyjasnit si a třeba odbourat osobní antipatie.

CO NA SEBE?

O tom rozhoduje charakter vánoční party, který

byste měli znát předem. Jiné oblečení bude vhodné na akci sportovního typu (například půjdete-li na bowling nebo zúčastníte-li se teambuildingu na horské chatě), jiné do luxusní restaurace či na setkání přímo v prostorách firmy. Formální oblečení se vyžaduje na večírcích ve stylu plesu, v restauraci už postačí oblek nebo sako bez kravaty a u žen krátké šaty nebo kalhoty s nápaditou halenkou. Na horské chatě zase mohou muži na sako zapomenout a i dámy se mohou kreativně uvolnit. Šéfové by měli dbát na to, aby dress code, který na pozvánce stanovili, dodrželo i vedení firmy. Přicházíte-li do restaurace v koktejkách, partner v saku bez kravaty a ve dveřích stojí paní ředitelka ve velké večerní, máte chuť se otočit a jít raději domů, přestože správně jste oblečena vy.

RESPEKTUJTE MULTIKULTURNÍ CHARAKTER

Nadnárodní firmy, které působí v českém prostředí,

mívají ráz multikulturních společností – ať už jsou majitelé cizinci nebo Češi. Jejich zaměstnanci často pocházejí z různých částí světa, a firemní standardy proto charakterizují určité odlišnosti. Přizpůsobit se firemní kultuře s multikulturní identitou tak někdy bývá pro mnohé české zaměstnance těžká zkouška trpělivosti a tolerance. Projevuje se to například oslovováním (české zaměstnankyně mívají občas problém s tykáním, které je v amerických firmách samozřejmostí), nižší úrovní galantnosti vůči kolegyním (otevírání dveří, dávání přednosti do výtahu a jiné tradiční projevy české rytířskosti jsou v mnoha firmách nežádoucí) i formou společenských akcí, zábavy, večírků. Styky s jinými kulturami však budou coby důsledek globalizace stále častější. Podnikové slavnosti a večírky jsou tak určitým testem kvality firemní kultury dané společností, příležitostí k poznávání zvyklostí jiných kultur a ukázkou soužití

Podnikové slavnosti a večírky jsou určitým testem kvality firemní kultury dané společností, příležitostí k poznávání zvyklostí jiných kultur a ukázkou soužití různých světů pod jednou střechou.

různých světů pod jednou střechou.

Pořádá-li firma vánoční setkání, je společenskou povinností pracovníka firmy večírek navštívit. Naopak samozřejmostí pro vedení je neopomenout pozváním žádného zaměstnance. Podnikový večírek je společenská záležitost, nezapomeňte proto na asistentky či recepční; pro mnohé je to velká událost a pocta.

VÁNOČNÍ DÁRKY A JEJICH TRADICE

V čase vánočním je zvykem se obdarovávat a je to běžné i na firemním večírku. Ve větších podnicích rozdává obvykle jejich vedení vánoční dárky všem zaměstnancům; takový dar pak musí být natolik univerzální, aby vyhovoval všem. Tak se ovšem vytrácí jakákoli individualizace daru, a tím i jeho původní význam.

Obyčej dávat dary o Svaté noci je znám od středověku. Vánoční dar pomáhal po celá staletí upevňovat vzájemné svazky mezi lidmi. Lidé věřili, že prostřednictvím daru dávají část sebe samých. Tenkrát se ovšem jednalo spíše o drobné pozornosti, často vlastnoručně vyrobené, které měly s charakterem soudobé nadílky z produkce supermarketů pramálo společného. Důležitější roli než hodnota daru hrála symbolika: červená jablíčka zastupovala zdraví, sílu a dlouhověkost, ořechy slibovaly moudrost, sladké perníčky byly příslibem radosti a slasti mládí. Ozdoby s tyrkysem či perlami symbolizovaly čistotu, poslušnost a povinnost k rodičům. A když někdo dostal zlatou či stříbrnou minci, kterou celý večer nepustil z dlaně, měl zajištěn bohatý život.

FIREMNÍMI DÁRKY UŽ NEJSOU JABLÍČKA

Dnes se už raději nepokoušejte obdarovat zaměstnance firmy červeným jablíčkem. Současné dárky na firemním vánočním večírku jsou neosobní, všichni dostávají stejný balíček, zabalený profesionální firmou, s vánočním designem, ve stejné barvě a stejné velikosti. Nejčastějšími bývají například zásobník na vizitky, psací souprava, sada skleniček, vše obvykle s logem firmy. Jakým způsobem jsou předávány, to záleží na počtu lidí a na organizačním týmu večírku. Počítá-li se s večerí nebo má-li večírek charakter plesu, kde hosté sedí u stolů, dárky můžete zaměstnancům položit na stůl.

V menších firmách si lidé předávají dárky navzájem, jmenovitě. Pak jsou pozornosti vybírány podle empatie, tak aby udělaly radost konkrétnímu kolegovi nebo kolegyni.

ZVYKY STARÉHO KONTINENTU

Specifické rysy slavnostních zvyků jednotlivých zemí se odrážejí i při vánočních večírcích ve firmách. Pokud od svého francouzského kolegy dostanete vánoční

polínko, nedivte se, tato symbolika má ve Francii svou tradici. Dřevěné poleno mělo posílit a zlepšit kvalitu úrody. V některých provinciích do něj schovávali vánoční dárky pro děti, zejména sladkosti a ovoce. Vánoční večere je symbolicky nazývána „reveillon“ (probuzení). S obdobami typických svátečních pokrmů se můžete setkat i na firemních večírkových stolech. Jedním z tradičních předkrmů je černé jelitko s kaší – bramborovou se smetanou, slanou krupičnou s mandlemi, rozinkami a máslem, jablečnou nebo „nejvánočnější“ z jedlých kaštanů. Oblíbené jsou také ústřice či hlemýždi s bylinkovým máslem. Chybět nesmějí foie gras (kachní či husí játra), raci a rybí polévka. Hlavním vánočním chodem bývá krocán nadívaný jedlými kaštanými nebo lanýži. Ale například v Alsasku, kde se mísí kuchyně francouzská a německá, pečou husu, v jižní Francii jedí pečená kuřata se salátem z rajčat a oliv a ve střední Francii jsou oblíbení zajáci, bažanti a kachny. Tradiční vánoční dezert představuje piškotový dort *Bûche de Noël* ve tvaru již zmíněného polínka, zdobený postavkami trpaslíků a zvířat.

Od portugalských kolegů můžete očekávat truhlík s pšenicí, kukuřicí nebo ječmenem. Pak vězte, že vám přejí hojnost a bohatství. Portugalské svátky Kristova narození jsou podobné těm našim, jen jsou mnohem veselejší. Večeří se pozdě večer, a to tradiční vánoční treska, která je zároveň i portugalským národním jídlem. Kupuje se sušená a před zpracováním se musí na několik dní namočit do vody. A po celý sváteční den se popíjí – jak jinak – portské. Sladkou tečkou na závěr štedrovečerní večere bývá *Bolo do Rei* neboli Králův koláč – „vánoční mazanec“ s cukrovou polevou a kusy kandovaného ovoce.

Podstatně konzervativnější jsou vánoční svátky v Norsku. „God Jul!“ Tak si obyvatelé Norska přejí veselé Vánoce. Kořeny těchto oslav sahají do předkřesťanských dob, kdy Norové žádali pohanské bohy o vrácení slunce. Dodnes dávají na dvůr pivo, aby přivolali sluneční paprsky k opětnému zahřívání zemského povrchu.

Místním Ježíškem je skřítek *Julenissen-Nisse*, jemuž děti z celého Norska, ale i z jiných zemí, posílají svá přání nebo se jezdí podívat do jeho domu v Drøbaku. Vánoce jsou pro Nory nejrodinnějším dnem v roce. Tradičním jídlem bývá vepřové nebo skopové žebírko. Více na severu pak vánoční stůl zaplní rybí pokrmy, povětšinou treska na různé způsoby.

VÁNOCE ZA HRANICEMI EVROPY

Čína Vánoce oficiálně neuznává. Vyznavači křesťanství zde slaví Kristův příchod neoficiálně a soukromě. I když pro čínské úřady Vánoce neexistují, ve velkoměstských centrech se v prosinci stále častěji objevuje vánoční výzdoba, často se symbolikou

Santa Clause. Naproti tomu jak pro Hongkong, tak pro Macao je 25. prosinec oficiálním svátkem. Oba tyto samosprávné čínské územní celky jsou bývalými koloniemi evropských námořních mocností – Velké Británie, respektive Portugalska – a křesťanské tradice jsou tu stále silné.

Americké Vánoce jsou na rozdíl ode Dne děkuvzdání, který je rodinnou záležitostí, velmi veřejné a společenské. Zaměstnanci v obchodech obsluhují v oblečích ve stylu Santy a jeho pomocníků, červené čepičky nosí i lidé na ulicích, letušky v letadlech a jsou rovněž uniformou na vánočních večírcích. Právě Američané založili tradici firemních vánočních večírků, protože nejraději slaví tento svátek hromadně. Nedivte se proto, když vám tu na ulici budou úplně neznámí kolemjdoucí srdečně přát veselé Vánoce.

*S obdobami typických svátečních pokrmů se můžete setkat i na firemních večírkových stolech. Například u francouzských společností v podobě piškotového dortu *Bûche de Noël* ve tvaru polínka.*

Když se řekne: strategie absolutního výnosu

Banky a různé další investiční zprostředkovatelé jsou často terčem kritiky za prodej investičních produktů, které jsou plně exponovány na vývoj tržního prostředí – lépe řečeno na index. Klient je po nákupu takového produktu vystaven plusovým i minusovým pohybům. Vysoké výkyvy jsou přirozenou součástí finančního trhu, který je zcela orientován na budoucí ekonomickou prosperitu. Tak, jak se mění očekávání i nálada, mění se i tendence prodávat či nakupovat.

Vzhledem k medializaci globalizovaného světa směřují očekávání i nálady účastníků trhu zdatelně stejným směrem ve stejný moment. Tím vzniká volatilita, tedy pohyby cen a kurzů. Nepříjemný je samozřejmě pohyb dolů, a to zvláště ve chvíli, kdy si chce investor zkontrolovat svůj majetek, nebo ho dokonce zpeněžit. Třeba i po několika dlouhých letech, kdy byl již dosažen tzv. doporučený minimální investiční horizont. Občasné výraznější poklesy hodnoty investice jsou pak tím, co klienti vidí opravdu neradi.

VŠECHNO SE DÁ ŘEŠIT

Určité řešení těchto problémů ale existuje. Banky již delší dobu nabízejí východisko v podobě strukturovaných („prémiových“ apod.) dluhopisů či depozit anebo formou zajištěných fondů. Zmíněný problém však řeší jen částečně. To proto, že podkladovým aktivem uvedených produktů je nějaký krátkodobější „jistý“ dluhopis, třeba i jiné než prodávající banky. Zde je ale porušováno pravidlo diverzifikace. Předpokladem je pak důvěra v emitenta podkladového aktiva, že nezkrachuje, anebo že státní fond pojištění vkladů bude mít v budoucnu dost peněz na výplatu klientů zkrachovalých bank. Investor také nemá dostatečný přehled, kolik v produktu zaplatil za „opci“ zajišťující výnos. V době vysoké tržní volatility jsou opce drahé samy o sobě a při nízkých úrocích není moc prostoru pro nákup množství drahých opcí k zabezpečení zajímavého výnosu. Navíc investor netuší, kolik zaplatil za „opci“ v produktu obsaženou.

STRATEGIE ABSOLUTNÍHO VÝNOSU

Dalším řešením jsou produkty se strategií absolutního výnosu. Pojem „absolutní výnos“ však obvykle evokuje něco pozitivního. Položme si ale otázku: může mít nějaký investiční produkt neustále (tedy každý den) pozitivní výsledek? Rozhodně ne. To umí možná nějaké depozitum a jen v případě, že příslušná banka nezkrachuje a vyplatí zpět požadovanou částku plus úroky. Ale co kdybychom chtěli od depozita vyšší úrok? Automaticky se dostaneme na delší období, úrok však při současných tržních podmínkách výrazněji nevzroste. Chceme-li tedy něco víc, musíme investiční produkt sestavovat z jiných, přirozeně volatilních finančních instrumentů. Průběžný vývoj (klient má každodenní likviditu) takového investičního produktu již nebude postupně

rostoucí. Volatilita nebo také proměnlivost či kolísání takového investičního produktu bude růst s váhou agresivních instrumentů obsažených v produktu. Tímto lze rozvrhnout výsledné produkty po celé škále rizikovosti od nejkonzervativnějších až po ty nejagresivnější. Kde je tedy onen absolutní výnos? Ten je rozdílný – podle toho, jak dlouhý investiční horizont si zvolíme.

Doposud tedy nic nového, neboť tak se chovají všechny smíšené fondy a portfolia. Běžné smíšené fondy a portfolia se ovšem porovnávají s nějakým tržním indexem (většinou rovněž smíšeným). Jejich úspěšnost, tj. o kolik jsou lepší než trh, je nejspíš pro velkou část klientů pouze relativním údajem. Většinu z nich tento relativní údaj příliš nezajímá a hlavně je používán i při poklesech. Pro nikoho není příliš velkou útěchou, že trh sice poklesl o x procent, ale jeho portfolio o trošku méně. Produkty zaměřené na absolutní výnos mají za cíl dosáhnout určitého zhodnocení na daném investičním horizontu – tedy rovněž podle rizikovosti portfolia. Produkty však nepoužívají ke svému hodnocení tržní indexy. Cíl je stanovován podle možností, jež je finanční trh schopný v různém časovém horizontu nabídnout. Investorská veřejnost pak samozřejmě tyto produkty mezi sebou vzájemně různě porovnává (i s trhem), ale to již nesouvisí s tím, jak je produkt řízen a na jaký rizikový profil je nasměrován.

DOBŘÝ MODEL JE JAKO DOBRÝ KUČAŘ

U produktů absolutního výnosu není požadavek na kopírování trhu a na tzv. plnou zainvestovanost. Při strategii absolutního výnosu se mezi riziková aktiva „chodí jakoby jen na návštěvu“, na omezený čas. Když je trh dobře čitelný, chová se podle běžných zvyklostí a zároveň je na něm pozitivní vývoj, pak takovýto produkt na „návštěvu zajde“ a nějaký čas se přizpůsobuje. V jiných situacích je zbytečné se angažovat. Například když jsme byli svědky dlouhodobého pozitivního vývoje na všech trzích jako třeba před rokem 2007, pak v závěru již nebylo vše úplně v pořádku a bylo vhodné i takto pozitivní (ovšem přehnaně) trh opustit. A naopak: když trh prudce spadne o několik desítek procent a stále rostoucí počet investorů se pojišťuje před dále pokračujícím pádem, ocitne se trh ve značné depresi – pak je vhodné začít nakupovat. Řízení čerpání tzv. investiční kvóty (tzn. zainvestovanost v rizikových aktivech) se tak stává klíčovým pro úspěšnost produktu. Je

Investování podle modelu zaručuje investiční disciplínu a strukturovaný přístup k tvorbě výsledného portfolia. Situaci lze porovnat třeba s vařením. Dobrý kuchař vaří stále stejně a člověk přesně ví, co si u něj objednává. Na šálek kávy si pak zajde, jen když má chuť, a jestliže ji číšník pokazí, tak se téměř nic neděje. Dáme si přece jinou a jinde.

potřeba mít jasný názor na to, jak se momentálně trh chová, na co zrovna reaguje a jak dlouho mu tento stav vydrží.

K tomuto účelu je nutné mít dobře připravené modely fundamentální a technické analýzy, otestované pro různé tržní situace. Modely optimalizované tak, aby nereagovaly příliš pozdě, ale ani příliš brzy, když ještě není nový tržní trend utvořen. Investování podle modelu může nezasvěcenému připadat jako něco neurčitého, nicméně opak je pravdou. Model zaručuje investiční disciplínu a strukturovaný přístup k tvorbě výsledného portfolia. Máme jistotu, že portfolio manažer není ovlivněn tím, jak se vyspal apod. Situaci lze porovnat třeba s vařením. Dobrý kuchař vaří stále stejně a člověk přesně ví, co si u něj objednává. Na šálek kávy si pak zajde, jen když má chuť, a jestliže ji číšník pokazí, tak se téměř nic neděje. Dáme si přece jinou a jinde. Komplikacím s tržním vývojem se přesto nevyhneme. Nelze žít v přesvědčení o dokonalosti vlastních modelů. Tržní situace se pořád vyvíjejí a jsou pokaždé jiné. Je proto třeba příslušné modely neustále rozvíjet. Poklesy trhů jsou rovněž třikrát rychlejší než jejich růsty.

CHOVÁNÍ FINANČNÍCH TRHŮ

Jak tedy uplatňovat různé modely, když je trh neustále vláčen krátkodobými a dlouhodobými trendy? Ve skupině Erste dělíme chování trhů do tří základních módů. Za prvé standardní. Trh v klidu reaguje na zveřejňované údaje a události. Neděje se nic fatálního, platí popsané zákonitosti. Lze uplatňovat jak technickou, tak i fundamentální analýzu. V tomto módu se podle nás pohybuje trh

po většinu času. Další situací je optimismus – nebo skepse. Trh již ignoruje fundamentální zprávy a zdánlivě setrvačně roste. Investoři při takovém růstu argumentují jen pozitivy a ignorují špatné zprávy. Anebo naopak – při poklesu jsou slyšet pouze důvody propadu. V tomto tržním módu hraje významnou roli pouze technická analýza. Veškeré ekonomické a další zprávy nejsou s to trhem relevantně pohnout. Jako příklad tohoto stavu lze uvést akcie ČEZu před pár lety. Dlouhodobě rostly a postupně lákaly stále více investorů. Každý takový „investor“ byl odborníkem přes cenu elektřiny apod. Akcie rostly několik let tempem 73 procent ročně (konkrétně v letech 2002 až 2007).

Nejvyhranější fází jsou přehnaný optimismus nebo skepse. V takovém okamžiku již nelze uplatňovat žádnou známou popsanou analýzu. Tzv. intenzita trendu již zasáhla téměř všechny burzy a růst trvá již pár týdnů. V tomto období odcházíme z trhu. Prodáváme veškerá příslušná aktiva (například všechny akcie) a čekáme, až se trh vrátí do normálnějšího stavu. Přesně v tomto režimu byla druhá polovina roku 2007.

V opačném případě, když je trh v přehnané skepsi, je vhodné začít nakupovat. Přehnanou skepsi lze identifikovat několika způsoby. Například trh opcí ukazuje, že nákup pojištění proti dalšímu poklesu již dosáhl úrovně, kdy se investoři pojišťují proti poklesu k nulové hodnotě apod. Klíčové je samozřejmě posoudit, zda již fáze přehnané skepse dospěla do svého konce.

NENÍ JEDNA CESTA

Některé produkty mají tendenci jít ještě více do

hloubky a snaží se diverzifikovat i styl absolutních výnosů mezi různé segmenty trhu tak, aby produkt nebyl závislý na jediném modelu, případně na jediném trhu. Můžeme si představit, že expozice na akciové trhy se bude lišit podle toho, zda trh patří mezi vyspělé nebo mezi ty rozvíjející se. Rovněž lze najít produkty, které se snaží zhodnocovat prostředky pouze na specifickém trhu, například cizích měn, nebo pomocí méně standardních instrumentů odvozených od volatility.

Vývoj nových strategií za poslední desetiletí výrazně pokročil. Dramatické poklesy v předešlých čtyřech letech na trzích dokazují, že většina strategií prochází zásadní zkouškou a jejich úspěšnost se teprve ukáže. Produkty jsou vhodné pro eliminaci zásadního poklesu majetku.

Ve skupině Erste jsou uplatňovány strategie absolutního výnosu již deset let. Na českém trhu jsou produkty od konce posledního růstového roku 2007, tedy de facto na stále klesajícím akciovém trhu. Nabídkou nových produktů tak klienti dostali možnost přestoupit z tržně orientovaných, tzv. benchmarkových produktů do těch konzervativních. Konzervativnějších v tom smyslu, že ty orientované na absolutní výnos mají výrazněji (až o polovinu) menší volatilitu než produkty tržní a hlavně jsou na snižování volatility zaměřené.

Česká spořitelna patří mezi průkopníky českého trhu v nabídce produktů řízených strategií absolutního výnosu. Jedná se především o standardizované fondy, tzv. privátní portfolia respektující odlišný rizikový apetit klientů, a zároveň i širokou bázi individuálních portfolií odrážející plně specifické potřeby a požadavky každého klienta.

Vývoj nových strategií za poslední desetiletí výrazně pokročil. Dramatické poklesy v předešlých čtyřech letech na trzích dokazují, že většina strategií prochází zásadní zkouškou a jejich úspěšnost se teprve ukáže. Produkty jsou vhodné pro eliminaci zásadního poklesu majetku.

Produkty

Trhy

Know-How

Analýzy

Od teď vše
o investování najdete na
www.investicnicentrum.cz

Fondy

Na www.investicnicentrum.cz najdete všechny podstatné informace pro Vaše úspěšné investování na jednom místě a to především: informace o trzích, vše o trendech, analýzách a cenách akcí, detailní informace o akciových titulech, obchodovaných objemech a mnoho dalšího. Navštivte nejpropracovanější a nejdůležitější bankovní portál o investování a přesvědčte se sami. Nyní už nic nestojí ve Vaší cestě k úspěšnému investování.

Stará část Porta spojená s tradicí výroby pravého portského je charismatická i pro abstinenty.

Portugalsko: *cesta v prostoru i v čase*

Při letmém pohledu na mapu světa se může zdát, že Portugalsko je jen jakousi „poznámkou na okraj Španělska“ ze strany Atlantiku. Bohužel k němu tak mnoho turistů také přistupuje. A přece je unikátní. Navzdory snahám o modernizaci a přes všudypřítomnou globalizaci si zachovalo kouzlo dávných staletí. Jestliže se vám ve Španělsku bude zdát, že jste prostě na jihu Evropy, pak pozorný návštěvník Portugalska pochopí, že podnikl nejen cestu prostorem, ale také časem.

Text **Ondřej Kašina** Fotografie **Petra Doležalová, Libor Špaček a Ondřej Kašina**

Není snadné na malém prostoru sepsat návod, jak nejlépe na vlastní kůži pocítit to, co činí tuto zemi tak zvláštní. Po pěti letech života v Portugalsku vím, že je toho dosud hodně, co musím ještě objevit a pochopit.

CO JE NA PORTUGALSKU NEJZAJÍMAVĚJŠÍ?

Odpověď závisí na tom, odkud návštěvník přijíždí. Pokud je to třeba Američan ze státu Iowa, pak jej nejspíš okouzlí památky, paláce, stopy dávné historie. V případě našinců z České republiky je to jiné. Vzhledem k tomu, že jsme vyrůstali obklopeni historickými pamětihodnostmi, tato tvář země pro

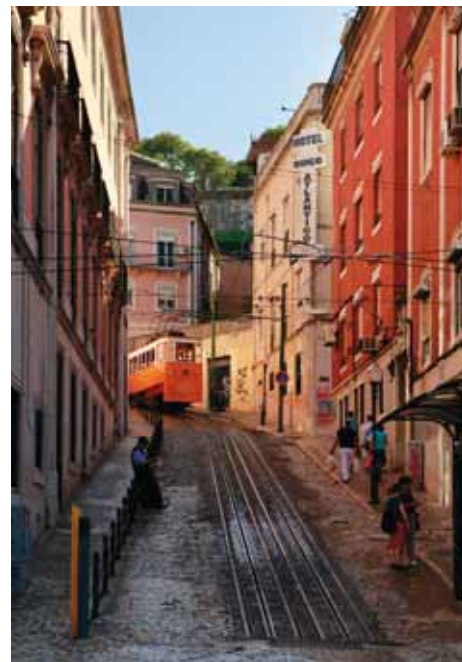
nás není tolik atraktivní. Spíš si povšimneme, že významná část historických budov by si zasloužila lepší údržbu či dokonce značné opravy. Navíc původní centrum Lisabonu zaniklo při ničivém zemětřesení a následném požáru v roce 1755; nově pak bylo postaveno za vlády otce modernizačních reforem a zároveň manipulátora moci markýze Pombal.

Samozřejmě, návštěvníci přijíždějící z České republiky si také rádi prohlédnou skvosty architektury, jako je třeba klášter Jeronýmů (Mosteiro dos Jerónimos) ve čtvrti Belém ve stylu zdobné manuelské gotiky, ani neopomenou

Rybáře najdete na pobřeží všech menších i větších měst.

Centrální část Lisabonu Baixa s výše položenou čtvrtí Bairro Alto spojuje Elevador da Glória. Je to kříželec tramvaje a výtahu.

vystoupat na zříceninu hradu svatého Jiří (Castelo de São Jorge) – k pilířům historie máme přece úctu. Osobně jsem však přesvědčen, že pro vnímavého Čecha je skutečné kouzlo Portugalska skryto jinde než v kameni monumentů. To nejcennější, co jsem našel v této zemi já, bych označil jako „vlídné enigma“. Zaznívají z něj ozvěny dávné minulosti, v níž se prolínají geny a zvyky Keltů, Lusitánů, Římanů, maurských dobyvatelů i dech Afriky a Latinské Ameriky. Je v tom cosi z dalek oceánů, které odlákaly tolik místních mořeplavců a některé z nich vrátily zpět do rodné země obohacené o poznání nových kultur. Così, co se zrcadlí ve tvářích samotných obyvatel, co občas zní v tónech lidového hudebního stylu „fado“ – a přece to není tak nostalgické jako „fado“ samo. Pokud chcete tohle nejcennější tajemství Portugalska poznat, hledejte je v lidových hospůdkách a kavárnách. Hledejte je v obyčejných lidech, v tom, jak se dívají, jak se pohybují, jak mluví. Vyžaduje to o něco více pokory a vnímavosti, než dnes mívá běžný turista, ale určitě se vyplatí se o to pokusit.

ALGARVE: JAKO JECKYLL A HYDE

V doporučeních cestovních agentur převládá nabídka pobytů v nejjihnějším regionu Algarve. Má to své důvody: moře okolo Portugalska je spíše studené,

a tak je tato oblast v podstatě jediným místem, kde se můžete v létě vykoupat a nemrznout. V pomyslném středu Algarve leží správní centrum Faro (kde je mj. i místní letiště), jež rozděluje region na dvě zásadně odlišné části. Na západ od Fara převládají masy betonových kondominií a průmyslová forma turistiky. Pokud máte jen omezené množství času, doporučuji v této „betonové“ polovině regionu příliš dlouho neprodávat, jen zběžně si ji prohlédnout a pokračovat na východ. Pro letnou „autoturistiku“ je však tato zóna naopak vhodná, protože napříč celým Algarve se táhne kvalitní dálnice Via do Infante.

Podstatně zajímavější je východní polovina Algarve, směrem ke španělské hranici, která si zachovala o poznání původnější ráz. Můžete tu navštívit historická města, jakým je například Tavira. Odtud se lze vydat třeba přes Castro Marim cestou poblíž španělské hranice na sever do oblasti Alentejo, která je dosud neobjeveným klenotem a ideálním cílem pro milovníky autentických zážitků, kteří touží uniknout ze spárů turistického průmyslu.

PORTUGALSKO ZNÁMÉ I NEZNÁMÉ

K poznávání země je nejhodnější pronajmout si hned po příjezdu auto. Vaše cesta může začít v oblasti Lisabonu. Tady samozřejmě nesmíte

vynechat některé „povinné“ návštěvy, které doporučuji snad v každém průvodci.

Milovníkům historie a symbolických aktů doporučuji procházku z centrální části Lisabonu jménem Baixa až k bazilice Estrela. Právě Baixa byla zcela zničena zemětřesením a požárem v roce 1755. Za vlády slabého krále Josého I. byl tehdy čímsi jako premiérem Sebastião José de Carvalho e Mello, hrabě z Oeiras, známější svým pozdějším titulem z roku 1769 – markýz Pombal. Energický Pombal dokázal uskutečnit moderní rekonstrukci poničeného města a pokračoval pak razantně v osvícenských reformách, občas v duchu zásady „účel světi prostředky“. Jeho modernizační snahy a tvrdý postup proti církvi byly dlouhou dobu trnem v oku zbožné dceři krále Josého I. Marii, jež pak nechala zbudovat výstavnou baziliku Estrela, mj. jako výraz pokory a prosbu o odpuštění za „kacířsky nevstřícný“ postoj k Bohu a církvi za éry markýze Pombala.

Po prohlídce centra Lisabonu, Belému s místním pomníkem mořeplavcům, si zkuste posedět v některé z hospůdek v Cascais, bývalé rybářské vesnici, nyní milém přístavním letovisku asi třicet kilometrů od Lisabonu.

Vynechat rozhodně nesmíte ani ochutnávku darů místních vinic. Na výběr máte od zelených vin

Obyvatelé oblasti Porta se netají přezíravým vztahem k hlavnímu městu Lisabonu a tato rivalita je nejvíce patrná během fotbalových zápasů mezi klubem Porto a lisabonskými kluby Sporting a zejména Benfica.

Belémská věž na pravém břehu řeky Tajo byla dokončena v roce 1520 a její poslání bylo především obranné – díky umístění v ústí řeky spojující hlavní město Lisabon s Atlantikem.

Jednou z památek na keltské předky v Portugalsku je kromlech Almendres s téměř stovkou menhirů.

Město Aveiro se přezdívá „portugalské Benátky“.

Pocit zastaveného času je zvláště silný v uličkách starobylého městečka Óbidos. Od roku 2007 patří mezi „sedm divů Portugalska“.

SVĚT NA DLANI

Ve specifické portugalské atmosféře může vnímavý návštěvník nalézt ozvěny dávné minulosti, v níž se prolínají geny a zvyky Keltů, Lusitánů, Římanů, maurských dobyvatelů i dech Afriky a Latinské Ameriky.

(vinho verde) s náznakem bublinek až po nepřeberné množství značek červených odrůd. Doporučuji zkusit například červené víno Periquita, které se vyrábí v oblasti poloostrova Setúbal, hned za řekou Tajo.

Než vyrazíte na jih, zkuste jeden či dva dny věnovat návštěvě centrálního Portugalska a v něm cisterciáckého kláštera ve městě Alcobaça a templářského chrámu v Tomaru. Klášter v Alcobaça je zajímavý po mnoha stránkách. Zřejmě nejvíc vás dojmou legenda o králi Pedrovi a jeho milence Inês de Castro, kteří odpočívají v hlavní kryptě obráceni tvářemi k sobě, aby na sebe mohli pohlédnout v den, kdy budou vzkříšeni. Templářská tvrz v Tomaru je zase plná tajemných znamení, jež si templáři po vyhnání z Francie odnesli do Portugalska a která návštěvníky dosud vzrušují svými nedoluštěnými záhadami...

SMĚR JIH

Oblast Alentejo považují za nejzajímavější pro inteligentní turistky a turisty, kteří mají rádi autentické zážitky. Zabírá třetinu Portugalska, přitom hustota osídlení je jen 25 obyvatel na km². Samo administrativní středisko této oblasti, město Évora, je něco jako obydlený skanzen a muzeum dohromady. Jeho centrum je dokonce na seznamu světového dědictví UNESCO.

Évora je vlastně původní hlavní město Portugalska. Založili jej ještě dávno před počátkem našeho letopočtu keltsko-iberské kmeny Lusitánů. V roce 57 před naším letopočtem dobyli tato území Římané. Přinesli s sebou vyšší úroveň kultury a značně zdokonalili hospodářství – od dolování rud až po zemědělství. Právě jim vděčí Portugalci za umění pěstovat vinnou révu a vyrábět olivový olej. Město leželo na křižovatce několika důležitých obchodních cest v úrodné krajině a Římané ho považovali za důležité, o čemž dodnes svědčí zbytky výstavného římského chrámu, údajně zasvěceného bohyni Dianě.

Z Évory můžete pokračovat například návštěvou tzv. mramorových měst Estremoz, Borba a Vila Viçosa. Své označení získala díky místní těžbě mramoru, který se tu stal převládajícím stavebním materiálem. Ani tady si nenechejte ujít ochutnávku místních červených vín, hustých, voňavých a silných, jako ostatně všechny zážitky z regionu Alentejo.

Žádný milovník kulinářských specialit pak nesmí při návštěvě Alenteja zapomenout ochutnat „Carne do porco à alentejana“. Je to jídlo, které spojuje plody země a moře – vepřové maso a škeble. Nejlepší kvality tato pochoutka dosahuje v případě, že vepřové pochází z černých prasat, která se volně pasou v hájích korkových dubů.

Při cestování autem doporučuji vyhledávat

menší alentejanské silnice – budete tak v těsnějším kontaktu s krajinou i s realitou oblasti. Idyla hájů korkových dubů s malými modrobílými staveními a kolem se pasoucími kozami může vyvolat dojem chudoby. Při hlubším pohledu však pochopíte, že je to paradigma portugalské historie, v níž se po staletí rozvíjely spíše pobřežní oblasti, zatímco vnitrozemí zůstávalo stále stejné. Teprve potom můžete pocítit zvláštní klid toho prostředí a dokážete zahlédnout čas zastavený v alentejanských zákoutích.

Při zpáteční cestě pak můžete navštívit keltské památky, jako například kromlech (Cromeleque dos Almendres) poblíž města Évora. Pochází z neolitu a dosud je v něm rozmístěno 96 rituálních kamenů.

KOUZLO SEVERU

Avšak nejen cestovními agenturami doporučovaný jih – i severní část Portugalska má co nabídnout. Jedním ze zajímavých tipů na výlet je Porto, hlavní centrum portugalského severu. Podobně jako v Lisabonu, i v Portu jsou místa, která prostě musíte vidět. Patří mezi ně historický střed města a také vinné sklepy, kde se vyrábí unikátní portské víno. Jeho legální produkce je omezena jen na poměrně malou a přesně ohraničenou oblast, região demarcada, kterou v roce 1776 vymezil již zmíněný „silný muž portugalské historie“ markýz Pombal.

SVĚT NA DLANI

Rozhodně si nenechtejte ujít atmosféru trhů, které se konají pravidelně na mnoha místech.

Porto je po Lisabonu druhé největší portugalské město. Jestliže je u mnoha z nich obtížné určit, kde začínají a kde končí, pak Porto je příkladem této nejednoznačnosti. Jižní břeh řeky Douro zabírá aglomerace Vila Nova de Gaia, nicméně její občané se cítí být patrioty Porta stejně jako například lidé z půvabného nedalekého městečka Santo Tirso. Snad nejlépe je vnímat celý kraj pod souhrnným názvem região do Porto – oblast Porta. Obyvatele celého tohoto území stmeluje přezíravý vztah k hlavnímu městu Lisabonu a pevná víra, že nejdůležitější hodnoty se vytvářejí právě tady na severu, zatímco úředníci v hlavním městě a lenivější jih žijí údajně z dřiny pilných seveřanů. Kdo z návštěvníků ovládá portugalštinu, zaslechne tuto teorii v každé místní nálevně. Nejvíce patrná bývá tato rivalita během fotbalových zápasů mezi kluby Porto a lisabonskými kluby Sporting a zejména Benfica.

Samotné Porto je dosud největším přístavem Portugalska. Jedna z nejlepších věcí, kterou tam

K Portugalsku neoddělitelně patří kultura pěstování, výroby a pití vína. Mezi neznámější produkční oblasti patří okolí řeky Douro na severu země.

Turisté by měli vyzkoušet místní speciality. Třeba si oblíbíte mušle nebo populární salát z chobotnic.

Ize udělat, je vydat se lodí na výlet po řece Douro. Východně proti proudu leží města Régua a Lamego. Pokud pojedete autem, lze podniknout kratší výlety lodí rovněž z říčního přístavu Régua. Během plavby se otevírají unikátní pohledy na malebné svahy s terasovitými vinicemi. Nedaleké Lamego je zase bohaté na historické památky; nejcharismatictější z nich je schodiště stoupající na kopec ke kostelu Nossa Senhora dos Remédios, které má 686 stupňů. Odpočívadla mezi nimi jsou zdobena typicky portugalskými keramickými dlaždicemi „azulejos“.

Pokud budete mít k poznávání severu dost času, můžete se vydat do archeologického parku či muzea pod širým nebem – Parque Arqueológico do Vale do Côa. V tomto unikátním nalezišti skalních maleb pod ochranou UNESCO můžete na vlastní oči spatřit obrazy, které do skal vyryli lidé žijící v té oblasti v době paleolitu a neolitu. Údolí řeky Côa, v němž se prastaré skalní rytiny nacházejí, se v místním nářečí nazývá Canada do Inferno neboli Pekelné řečiště.

TAK TROCHU JINÁ ZÁVISLOST

Pochopit identitu nějaké země a jejích obyvatel není snadné a během jedné turistické návštěvy se vám to nejspíš nepodaří. Vnímavější návštěvníci však určité pocity potřebu se do Portugalska vracet a „dostat se mu pod kůži“. Z vlastní zkušenosti však tyhle zvědavé varují: může nastat také obrácená reakce, kdy se Portugalsko dostane pod kůži a do krve vám. Je to však krásná závislost, která člověka obohacuje o jiný rozměr dynamiky času historického i reálného. Na rozdíl od naší národní identity, která se utvářela víceméně až v 19. století, mají Portugalci svoji historickou identitu v čase velmi hlubokou. I to má zřejmě vliv na to, že obecně nemají potřebu v ničem spěchat. Vědí, odkud a z čeho vzešli a kdo jsou, a s tímto klidem se stavějí i vůči současné ekonomické krizi, kterých ostatně Portugalsko ve své historii zažilo – a přežilo – už víc.

Autor pracoval na velvyslanectví ČR v Lisabonu v letech 2005–2010.

Mezi povinná místa, která musíte vidět při návštěvě Porta, patří vinné sklepy, kde se vyrábí unikátní portské víno. Jeho legální produkce je omezena jen na poměrně malou a přesně ohraničenou oblast.

Portugalsko, ráj golfistů

POKUD JSTE ZAPÁLENÍ VYZNAVAČI GOLFU, KTERÝM JDE O HRU SAMOTNOU A ZÁROVEŇ KONTAKT S PŘÍRODOU, PAK VÁM MOHU PORTUGALSKO DOPORUČIT JAKO JEDNO Z NEJLEPŠÍCH MOŽNÝCH MÍST PRO VÝLET ČI GOLFOVOU DOVOLENOU. V PORTUGALSKU JE TAM PŘES DEVADEŠÁT HŘIŠŤ, COŽ JE SROVNATELNÉ S ČESKOU REPUBLIKOU, NICMÉNĚ JE TAM MÉNĚ HRÁČŮ A ANI STÁLÝ PŘÍLIV CIZINCŮ JE NESTAČNĚ PŘEPLNIT. NA VĚTŠINĚ GREENŮ JE PROTO KLID A NAVÍC CENY BÝVAJÍ ČASTO NIŽŠÍ NEŽ U NÁS. ZŘEJMĚ NEJVÍCE GOLFIŠŤ SE KONCENTRUJE V OKOLÍ LISABONU S „IKONAMI“ GOLFU JAKO OITAVOS DUNES NEBO PENHA LONGA ČI MÉNĚ ZNÁMÝMI HŘIŠŤI AROEIRA I, RIBAGOLFE A QUINTA DO PERU. DALŠÍ OBLASTÍ JE ALGARVE, ČI SPÍŠE JEHO VÝCHODNÍ ČÁST SMĚREM KE ŠPANĚLSKÉ HRANICI. A HŘIŠŤE JAKO NAPŘÍKLAD QUINTA DA RIA A QUINTA DE CIMA PAK PATŘÍ K TOMU NEJLEPŠÍMU, CO SI OPRAVDOVÝ GOLFISTA MŮŽE PŘÁT. PRO PODROBNĚJŠÍ INFORMACE O MOŽNOSTECH TOHOTO SPORTU V PORTUGALSKU NAVŠTIVTE STRÁNKY WWW.PORTUGALGOLF.INFO.

Portugalsko na talíři

Slunce pálí a od oceánu vane svěží vítr. Číšník klade na stůl salát s hrubě nakrájenými rajčaty a velkými kusy cibule. Po chvílce přináší i obrovský talíř s grilovanými sardinkami, malými makrelami v soli, krevetami a se šťavnatými tuňákovými steaky. Nad hlavou vám proletí racek, v dáli slyšíte moře a pod nosem vás lechtá svěží vůně čerstvých ryb. Přesně takhle vypadá pozdní oběd v Portugalsku.

Portugalská kuchyně je prostá a jednoduchá. Ve velkém se jedí rajčata, cibule, česnek, hladkolistá petržel, mrkev marinovaná v česneku a samozřejmě mraky ryb. Nejvíce se o nich dozvíte od místních rybářů nebo přímo od trhovců – ukáží vám, jak která vypadá, jak se chytá, prozradí, jaké má maso a jak chutná nejlépe. A přesně takhle si s vámi o rybách a mořských plodech budou povídat i v restauraci Rybí trh. Stejně jako v budově z pálených cihel kdesi v Algarve, i tady v Praze si můžete vybírat z ryb přehledně uložených v ledové třišti. Úlovky rybářů z celého světa se pečlivě balí a každý den odesílají až sem. Pokud se v rybách nevyznáte, obsluha vám ochotně poradí, kterou zvolit a jak si ji nechat připravit. Máte-li chuť na něco konkrétního nebo vám jen v hlavě uvízla prchavá vzpomínka z léta, můžete si nadiktovat rybu i její úpravu. A v neposlední řadě, jste-li spíše nerozhodní nebo naopak toužíte experimentovat či si chcete dát něco opravdu výjimečného, je tady jídelní lístek. Protože jde ale přece jen o trh, je k dostání pouze to, co rybáři zrovna ulovili. Proto se může stát, že nebudou k dostání všechny druhy ryb uvedené na jídelním lístku.

Samotný interiér restaurace je stejně osvěžující jako odpolední vánek od Atlantiku. Na zemi je dřevěná podlaha, stěny jsou vymalovány bledě modře, uprostřed na vás koule oči čerstvé ryby a podél zdí jsou dokonce akvária, kde se prohánějí exotické a tropické ryby. Prostírání je jednoduché, obsluha milá, svižná a stejně příslovečně pohostinná jako Portugalci sami. Nikdo se vám nevtírá, křečovitě neusmívá. O každého hosta se tu pečuje, jako by to byl starý známý.

Pokud si nevyberete žádné z ochutnávkových menu (jejich cena se pohybuje okolo tisíce korun),

začněte předkrmem v podobě variací tuňáka yellow fin. Na jednom talíři se vám tak sejde tuňákový „tatarák“ se zázvorovo-koriandrovým dresinkem, pošírovaná kostička z té samé ryby v sezamovém oleji vařená ve vakuu a obalená v sezamu a do třetice tuňáková rolka plněná uzeným lilkovým kaviárem, balená v řase Nori a servírovaná na pudinku z červené řepy. Milujete polévky a potřebujete se něčím rychle zahřát? Pak si objednejte humrový krém se špízem z krevet a kapkou koňaku nebo pravou bouillabaisse (vydatnou rybí polévku). Pokračovat můžete ještě něčím malým, například pošírovanou chobotnicí v máslové omáčce s kerblíkem a domácí pastou anebo půlkou grilovaného humra v dýňovém cappuccinu... Anebo se můžete rovnou pustit do výběru hlavního chodu. Lovit můžete nejen ve vodách světových, ale i českých. Což takhle ochutnat třebošského amura, rožmberskou štikou nebo jihočeského candáta?

Závěrečná tečka by měla být nejen sladká (zapomeňte proto na variaci evropských sýrů), ale i lehká jako předchozí rybí pokrmy. Odolejte proto buchtíčkám s nugátovým šodó a dejte si raději moussu z bílé čokolády a pomerančů s kokosovou zmrzlinou. Osvěží vás a báječně pročistí chuťové buňky.

Dividendové tituly

Pojem dividenda zná každý akciový investor. Je to finanční částka vyplácená akciovými společnostmi obvykle z dosaženého čistého zisku svým akcionářům coby výnos z držení akciového titulu. Její výše a datum rozhodného dne závisí v českém prostředí na rozhodnutí valné hromady, která se většinou koná jednou za rok. Z toho vyplývá i obvyklý přístup akciových firem, jejichž akcie jsou veřejně obchodovány na pražské burze, vyplácet dividendu jednou ročně. V současné době se podle tohoto standardního přístupu neřídí pouze firma NWR, která z dosažených zisků vyplácí dividendu na pololetní bázi.

Je lepší volit společnosti, které jsou schopny zvyšovat svůj hospodářský výsledek a současně i dividendu, i když jejich dividendový výnos není třeba nejvyšší.

DIVIDENDOVÁ POLITIKA

S delším držetím dividendových titulů souvisí pojem dividendová politika. Je to strategie akciové společnosti, která udává dividendový výplatní poměr (případně jeho rozpětí), kterého se chce v budoucnosti držet. Jde o strategické rozhodnutí, a proto příliš nepřekvapí, že jeho změny nejsou časté.

Příklad: spolu se zveřejněním výsledků ČEZu za letošní 3. kvartál společnost uvedla, že zvyšuje pásmo výplatního poměru z 50 až 60 % blíže k 60 %.

I kdyby se na první pohled mohlo zdát, že čím vyšší dividendový výplatní poměr, tím lépe pro akcionáře, není tomu vždycky tak. Pokud totiž například firma vyplácí veškerý svůj dosažený čistý zisk jako dividendu, není pak schopna financovat svůj další rozvoj nebo investovat. To jí do budoucna může zhoršovat postavení na trhu. Důsledkem toho by byl pokles marží, a tudíž i čistého zisku, z něhož je dividendy vyplácena. Proto je lepší volit společnosti, které jsou schopny zvyšovat svůj hospodářský výsledek a současně i dividendu (na což díky rostoucímu zisku stačí i konstantní dividendový výplatní poměr), i když jejich dividendový výnos není třeba nejvyšší.

Očekávané dividendy vybraných titulů v letošním a příštím roce

Společnost	Cena (25. 11. 2011)	Dividenda vyplácená v 2011	Dividenda DV 2011	Dividenda 2012	Očekávaný DV 2012
Philip Morris ČR	12 400,0	1 260,0	10,2 %	930,0	7,5 %
Telefónica ČR	386,1	40,0	10,4 %	35,0	9,1 %
Fortuna	92,5	7,7	8,3 %	5,1	5,5 %
Komerční banka	3 050,0	270,0	8,9 %	140,0	4,6 %
VIG	632,6	25,5	4,0 %	28,1	4,4 %
Pegas NW	450,0	25,5	5,7 %	26,8	6,0 %
ČEZ	718,0	50,0	7,0 %	46,1	6,4 %

Zdroj odhadů: Erste Group Research; DV = dividendový výnos; dividendy u Fortuny a VIG je v základním tvaru v € a do Kč přepočítána kurzem 25,5 Kč za €

Slovník

rozhodný den – den, k němuž je nárok na dividendu akcionáři přiznán

výplatní den – den, k němuž je dividendy akcionáři vyplácena

poslední obchodní den s nárokem na dividendu – odvíjí se od rozhodného dne minus počet dnů potřebných k vypořádání transakcí (na pražské burze obvykle tři pracovní dny); příklad: tento rok bylo rozhodným dnem pro výplatu dividendy společnosti Telefónica ČR 7. září, a jelikož to byla středa, byl posledním obchodním dnem pátek 2. září; další obchodní den následuje zpravidla pokles ceny akcie o výši dividendy

dividenda na akcii – celková výše dividendy, kterou akciová společnost vyplácí, dělená počtem vydaných akcií

dividendový výnos – dividendy na akcii dělená cenou akcie (dle potřeb investora nejčastěji buď současnou, nebo nákupní)

celkový výnos – u investic v Kč se rovná součtu kapitálového výnosu (tzn. rozdílem mezi aktuální, případně prodejní cenou a cenou kupní) a dividendového výnosu

dividendový výplatní poměr – celková výše dividendy dělená dosaženým ziskem, z něhož je vyplácena; 0 % znamená, že firma dividendu nevyplácí, naopak 100 % se rovná případu, kdy firma vyplácí celý čistý zisk jako dividendu; ve výjimečných případech může výplatní poměr přesáhnout 100 %, například za situace, že společnost má fond zadržovaných zisků z předchozích let

DIVIDENDOVÉ TITULY VE SPADU

Ve srovnání se světovými akciovými indexy se index pražské burzy PX již několik let vyznačuje relativně vysokým dividendovým výnosem. Proto není překvapivé, že se ve SPADu^o obchoduje několik firem, jejichž akcie nesou nadstandardně vysoký dividendový výnos.

Je pravděpodobné, že dividendy z letošních zisků (tzn. vyplácené v roce 2012) nedosáhnou výše letos vyplácených dividend. Důvodem je klesající výhled budoucího ekonomického vývoje, což zhoršuje růstové vyhlídky firem (to podporuje jejich opatrnost) a už zapříčinilo pokles cen většiny akciových titulů v průběhu letošního roku. Tabulka níže nabízí srovnání letos vyplácených dividend s očekáváním na příští rok. To vše u vybraných titulů ve SPADu, které se vyznačují relativní stabilitou dividend.

Ve srovnání očekávaného dividendového výnosu v roce 2012 dosahuje nejvyššího procenta Telefónica ČR, u níž díky účetním operacím dividendový výplatní poměr přesahuje 100 %, což vyvolává obavy o schopnost firmy udržet výši dividendy i do budoucnosti. Pokud by tato výše nebyla v následujících letech udržena, mohlo by to vést

k poklesu cen akcií firmy a ve výsledku i ke snížení celkového výnosu pro akcionáře. U zbylých titulů zahrnutých v tabulce se očekává, že dividendový výplatní poměr bude nižší než 100 %, což jim umožní část čistých zisků využít i pro jiné potřeby.

STABILITA PORTFOLIA

Dividendové tituly se historicky vyznačují vyšší cenovou stabilitou. Ta sice v obdobích růstu neumožňuje akcionáři dosahovat nadprůměrných výnosů, ale na druhou stranu v nejistých dobách – jako je například ta současná – jsou pověstnou „kotvou“ portfolia.

I když se to může zdát na první pohled paradoxní, v dlouhodobějším horizontu se nevyplácí investovat do akcií s relativně nejvyšším dividendovým výnosem, pokud to je způsobeno dividendovým výplatním poměrem v blízkosti (případně přesahujícím) 100 %. Důvodem pro toto tvrzení je neefektivita v podobě dvojího zdanění dividend^o (tzn. jak hospodářského výsledku firmy, tak i u příjemce dividendy) a také fakt, že společnost pak nemá prostor pro investice do svých aktivit a v delší perspektivě tak hrozí oslabení její pozice na trhu. Lepší je proto vybírat růstové tituly, které dosahují například jen mírně nadprůměrného dividendového výnosu s výplatním poměrem okolo 50 % a s postupně se zvyšující dividendou na akcii v posledních letech.

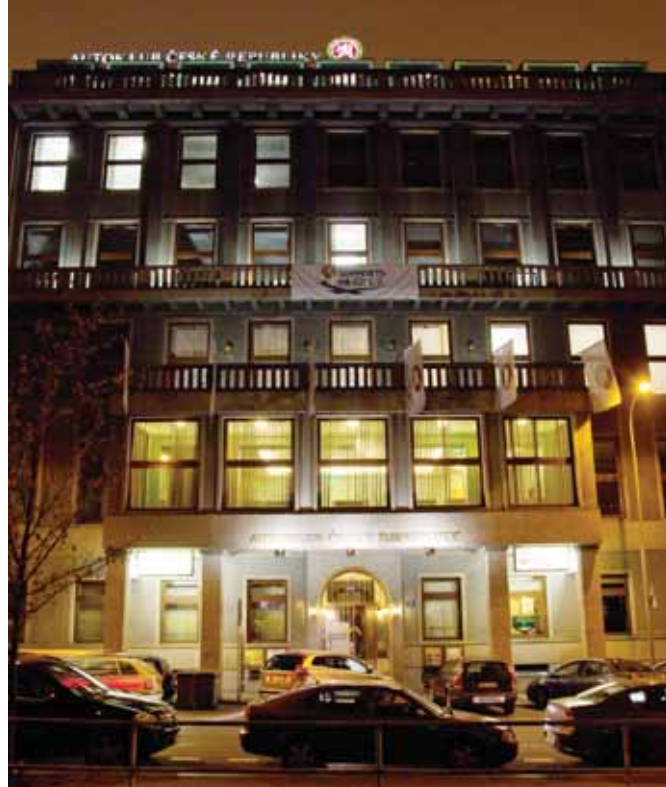
* Burza cenných papírů Praha nabízí (od vyšších částek) obchodování v systému SPAD (Systém pro podporu trhu akcií a dluhopisů). Je jejím hlavním trhem a obchoduje se zde ve standardizovaných objemech kusů cenných papírů.

** Zamezení dvojího zdanění dividend by měl alespoň částečně řešit nový zákon, který má vejít v platnost od roku 2013 a který je součástí širší vládní daňové reformy. Podle něj nebude muset investor danit dividendu, pokud bude vlastnit daný dividendový titul déle než tři roky.

Stylové setkání v Autoklubu

Další, letos již třetí slavnostní večer Dámského investičního klubu se nesl v duchu elegance třicátých let minulého století. Smetanův sál a salonek Elišky Junkové pražského Autoklubu se v listopadu poprvé staly místem pro čerpání inspirace těch nejzkušenějších investorek.

Úvodního slova se s grácií ujal zkušený řečník Martin Kučera, ředitel Erste Private Banking České spořitelny.

Oblíbený matador Martin Burda, předseda představenstva a generální ředitel Investiční společnosti České spořitelny, svým výkonem zaujal celý sál. Odborné téma přednášky Pravidelná servisní prohlídka investičního portfolia dokázal pojmout s lehkostí a s vtipem.

Čtyři francouzské šansony v podání Chantal Poullain lehce oddělily odborné přednášky a vnesly do sálu romantickou atmosféru. S jemným šarmem a milou češtinou uvedla stále krásná Chantal příběh každé skladby.

Martin Skalický, investiční ředitel Reico investiční společnosti České spořitelny, poskytl ucelený pohled na nedílnou součást investičního portfolia – reality. Neopomněl přiblížit ani nemovitostní fond ČS.

Celým večerem provázela příjemná a pohotová moderátorka Marcela Augustová, která ani při náročných tématech na vteřinu nezaváhala.

Čestným hostem večera, který skvěle bavil publikum svou rázností a smyslem pro sebeironii, byla předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost Dana Drábová. Mimochodem rovněž milovnice francouzského šansonu.

Na závěr oficiální části setkání nechyběla společná fotografie hlavních aktérů akce. Vzádu zleva: Martin Kučera a Martin Burda. Vpředu zleva: Dagmar Sladká, Dana Drábová, Romana Vlková, Marcela Augustová a Martin Skalický.

Text **Petra Doležalová**
Fotografie **Etienne Voss**

Závěrečné slovo patřilo hlavní organizátorce večera Romaně Vlkové, která už čtyři roky vede Dámský investiční klub i časopis Lady In.

Tradiční dobročinný bazar vyhlásila zástupkyně Nadace ČS Dagmar Sladká. Tentokrát poskytla krásné dárky svých chráněných dílen Charita ČR, a tím i vánoční inspiraci neježdě dámě.

Elegantní náušnice z bílého zlata, které do tomboly věnovala Erste Private Banking, předává překvapeně a šťastně výherkyni Martin Kučera.

Prostředí celé akce zkrášlily velkoformátové fotografie již tradičního partnera večera – časopisu Harper's Bazaar.

Populární Volvo XC60 v edici Ocean Race nejen zdobilo vstup do Autoklubu, ale hlavně přivezlo radost výherkyni v losování o víkend s tímto modelem s plnou nádrží. Poukaz partnera akce Auto Průhonice předal Jiří Vávra, VIP & Key Account Manager.

Během koktejlu dámy zpovídaly přítomné odborníky, navzájem si vyměňovaly své investiční zkušenosti a obdivovaly prezentace dalších partnerů: skvosty z dílny Moser, thajskou relaxační kosmetiku Panpuri, adventní věnce z květinářství Evergreen a překrásné šperky Diamonds & Pearls. A některé se rozhodly zainvestovat do zdraví a krásy z nabídky kliniky estetické medicíny Formositas či Léčivých lázní Jáchymov.

Sedmý zlatý hřích

Teplota pivní lázně se sice pohybuje kolem 34 °C, její hlavní přísadu – tmavé koupelové pivo vyrobené hlavním sládkem – však můžete ochutnat, je příjemně chladné. Pivní pěna obsahuje i směs drčených bylin.

Říká se, že pro zdraví a krásu se musí trpět. Avšak oddáte-li se novodobé, přesto typicky české proceduře, trpět rozhodně nebudete. Bude vám totiž neskonalé blaze. Vzlykat budou snad jen ti, kteří jsou s její prazákladní surovinou a současně léčebnou silou nejvíce spjati: čeští pivní štamgasti. Pro ně je totiž představa až sedmi set litrů zlatavého moku, do kterého vás na dvacet minut ponoří a který tady rozhodně nerecyklují, tím největším hříchem.

Text **Petra Doležalová**
Fotografie **Libor Špaček a archiv**

Při relaxaci v dece z ovčího rouna se organismus zklidní a tělo vstřebá účinné látky z koupele.

Nejen dvojnava, která pojme 700 litrů léčivé lázně, ale i vany pro jednu osobu jsou s kapacitou pro 400 litrů pивní speciality překvapivě objemné.

Pivní lázně najdete v nově zrekonstruovaném hotelu U Sládka uprostřed městečka Chodová Planá.

TOP RELAX

Pod povrchem napěněné pивní čepice, která rychle narůstá v ohromné nerezové vaně, ale neublá jen pivo. Zatímco jeho vůně proniká celým prostorem historických sklepení hotelu U Sládka, paní lázeňská připravuje podle místní receptury koupel ze zdejší železnaté kyselky, směsi chmele a léčivých bylin, vody a pивních kvasinek s příslibem omlazujících účinků a koupelového piva obohaceného o minerály. Jak se – jen nerada – dozvídám, pivo, které vytéká do vany rovnou z kohoutku a jež nejprve s nadšením ochutnávám, smím upíjet jen střídmě, protože má mírně projímavé účinky. Místo toho dostávám do ruky třetinku chlazeného ležáku ze zdejšího pivovaru, jehož jsou nejstarší české pивní lázně Chodová Planá součástí.

ELIXÍR ZE ZÁPADNÍCH ČECH

Kleopatra, která svou pleť omlazovala koupelí v mléce, by se asi nestačila divit, jaký lektvar umíchal první rodinný pivovar v Čechách. Přitom právě pivo se coby přírodní léčivo používalo už před čtyřmi tisíci lety. Pивní lázeň přispívá k obraně a posílení

imunitního systému a výrazně napomáhá ke zlepšení krevního oběhu. Teplota koupele 34 °C spolu s minerální vodou zrychluje srdeční rytmus, čímž dochází ke zvýšení aktivity krve v těle. Mimo srdce je teplá koupel v pivu dobrá také pro cévní soustavu – její účinky si pochvalují osoby trpící špatným prokrvením končetin.

Koupel v kvasnicovém pivu pomáhá při léčbě lupénky, akné, celulitidy, bolesti kloubů i zad a při poruchách nervové soustavy. Je rovněž vynikající prevencí. A hlavně se procedura projeví navenek: při dodržení správné teploty, doby lázně a správného dávkování přísad dodají pivovarské kvasnice našemu tělu nezbytné vitaminy B, sacharidy, proteiny a přispějí k celkové regeneraci pokožky. V teplé vodě se uvolňují kožní póry, a tak dochází k vyplavování škodlivých látek z těla. Drcený chmel navíc působí jako peeling a pokožka je několik dní po koupeli skutečně krásně hebká.

LÉČENÍ JE DŘINA

Ještě jsem se nestačila nezvyklé lázně nabažit a už

pro mě přichází paní lázeňská, aby mě doprovodila do příjemně potemnělé relaxační místnosti. „Dvacet minut lázně – aspoň pětadvacet odpočinek. To aby se dokončila fáze pocení a organismus se zklidnil,“ vysvětluje. A zatímco mě pečlivě balí do deky, cítím, jak se mé tělo mění v balvan. „Léčení unaví,“ dodává s chápavým úsměvem.

Ani tímto zábalem ale kúra nekončí. Když v Chodové Plané před šesti lety otevřeli vůbec první pивní lázně na světě, přemýšleli, jak využít všechny cenné suroviny z výroby piva. Chmelové mláto posloužilo jako základ pro zdejší speciální masáž, při níž vám nejprve na lehátko nachystají horkou vrstvu v oblasti beder a zad, na ni ulehnete a masér vás zabalí do fólie a deky. Nastává fáze pocení se vstřebáváním léčivých látek do těla. Teprve poté následuje příjemná masáž. A závěrečná sprcha? Ta se nedoporučuje, aby mohly miliony živých organismů na vaší kůži ještě pár hodin konat očistu. A pokud náhodou nezůstáváte na noc ve zdejším romantickém hotelu U Sládka a vaše kúra zde končí, dovezete si nezaměnitelnou vůni až domů.

TOP RELAX

Vyhlášeného piva Chodovar se v Chodové Plané uvaří kolem devadesáti tisíc hektolitrů za rok.

V prastarých sklepech zrají ležácké sudy, najdete tu i pivní muzeum a unikátní restauraci.

Restaurace Stará Sladovna vznikla z původního skladu sladu, kde se i vyráběl. Ochutnat můžete několik druhů piv, mimo jiné borůvkové.

Za objev zlatého moku může náhoda. Metodu přípravy piva údajně vynalezli staří Sumerové již v 7. tisíciletí před Kristem. Kvůli špatně uskladněnému obilí v hliněných nádobách do nich natekla voda, a tak nezáměrně „objevili“ princip kvašení, jehož výsledkem byl nápoj s příjemně omamnou chutí. Oproti tomu jsou pivní lázně z pohledu dnešního pojetí velmi mladou rekondiční lázeňskou kúrou, která se ale těší stále větší oblibě jak mezi domácími, tak i zahraničními návštěvníky.

Pod Albiho erbem

Chodské pivo

Rodinný pivovar v Chodové Plané byl vystavěn nad prastarými sklepy vytesanými v žulovém masivu, jejichž původ je spojován se vznikem zdejšího chodského hrádku. K té době se váže i pověst o psu Albim, který v blízkosti hrádku našel studánku s vydatným pramenem vody. Albi je po staletí považován za dobrého ducha zdejších pivovarských sklepů. Proto jeho vyobrazení odpradáva

zdobilo i znak místního sladovnického cechu. Podle starého pivovarského zvyku bylo ukončení práce ve sklepech vždy doprovázeno tradičním rituálem: nejmladší učedník musel při odchodu připravit Albimu do misky žejdlík piva, aby, jak staří sládky věřili, jim dobrý duch skalních sklepů přinesl štěstí a ochránil jejich dílo – věhlasný český ležák.

Nejstarší písemný doklad o zdejších pivovaru se datuje do roku 1573. Od roku 1992 vede pivovar rodina

Plevkova, která je už sto let svým pivovarským rodem spojena s historií pivovarnictví v západních Čechách. Pro pivo, které zde podle staré receptury vyrábějí, využívá sládek mimořádně měkkou vodu vyvěrající z masivu borské žuly, který pochází z oblasti Českého lesa. Pivo zraje čtyřicet dní v unikátním skalním labyrintu osm set let starého ležáckého sklepa. V části těchto prostor najdete i malé pivovarské muzeum a stylovou restauraci Ve Skále.

Pivní fantazie

○ Pivo léčí, chutná, uvolňuje a také baví. O tom se můžete přesvědčit, vyrazíte-li v dubnu do Chodové Plané na slavnostní zahájení pivní sezony. Pokud rádi běháte, můžete si ve štafetu zakoulet dubovým pivním sudem

z Bavorska do Chodovaru, kde narazí první sud nové sezony.

○ S dřevěným sudem se běhá i v létě, a to na mistrovství světa v koulení pivních sudů. V srpnu se zase můžete svězt historickým parním vlakem.

○ Pivo se stává i oblíbenou ingrediencí koktejlů. Barmani z různých zemí se setkají v klání o nejlépe umíchaný drink na bázi piva během dubnového Chodovar Cupu.

www.chodovar.cz

Sezonní menu

Text **Pavlna Zelníčková** Fotografie **archiv**

Vznesete se do gastronomického nebe

Jste milovníkem kvalitních gastronomických zážitků, ale nepatříte zrovna mezi ty šťastné, kteří si je mohou vychutnávat, kdy se jim zachce? Na přelomu ledna a února máte unikátní příležitost, jak naplno uspokojit svůj apetit. V rámci Grand Restaurant Festivalu budete moci v několika městech ČR zakusit luxusní gastronomický zážitek za symbolické ceny. Pestrrou škálu regionálních pochutin, degustačních menu či jídel se zcela ojedinělým složením můžete ochutnat ve vyhlášených restauracích, jako jsou třeba Alcron, La Degustation, La Finestra nebo Bellevue. Základní menu tu v tuto dobu vyjde na 250, degustační na 600 korun.

15. ledna až 15. února 2012; Brno, Karlovy Vary, Liberec, Nepomuk, Olomouc, Ostrava, Plzeň, Praha

Ledový hotel pro příznivce netradičního bydlení

Dvě stovky kilometrů za polárním kruhem ve švédské vesničce Jukkasjärvi začal před pár dny, stejně jako v posledních patnácti letech, vyrůstat hotel z ledu a sněhu. Komplex se pomocí sněhových děl a ocelových podpěr začíná každoročně budovat na přelomu října a listopadu, slavnostně bývá otevřen v polovině prosince. Od dubna či května následujícího roku se pak samovolně roztápí. Každý rok je hotel rozsáhlejší, neboť o byt jen jediný nocleh v něm je obrovský zájem. A to i přesto, že jedna noc vyjde asi na sedm až deset tisíc českých korun. Za jednu sezonu tady přespi přes jedenáct tisíc návštěvníků, jen podívat se přijede dokonce třikrát víc zvědavců. www.icehotel.com

Nejslavnější česká Popelka na německém zámku

Duch Vánoc již dlouhá léta navozují sváteční pohádky. Jednou z nejkrásnějších je Popelka s Libuší Šafránkovou v titulní roli. Teď si tuto „vánoční“ atmosféru můžete připomínat po celou zimu – v prostorách barokního loveckého zámku Moritzburg nedaleko německých Drážďan. Ten proslul jako letohrádek saských kurfiřtů a králů, od roku 1974 však také jako filmová kulisa česko-německé pohádky Tři oříšky pro Popelku. Kurátoři zámku letos přichystali pokračování úspěšné expozice. Vedle originálních filmových kostýmů a rekvizit se návštěvníci dozvědí zajímavosti o vzniku snímku, životních osudech jeho herců a tvůrců a spatří originální místa, kde se film natáčel.

www.schloss-moritzburg.de

do 26. února 2012

Etiketa hrou s Ladislavem Špačkem

Kdo se umí slušně chovat, je oblíbenější než nevychovaný buran. Společenská hra pro celou rodinu Starling, jejímž spoluautorem je „nestor české etikety“ Ladislav Špaček, pomůže stát se společenskou hvězdou i těm, kteří nechťejí louskat tlusté příručky ve stylu Gutha-Jarkovského. Abyste ve hře zvítězili, musíte dobře ovládat pravidla společenského chování ve všech myslitelných situacích, od rodiny přes zaměstnání až po společenský vrchol kariéry. S hlavním protagonistou hry projdete celým jeho životem od dětství až k audienci u britské královny. A tak zvolíte-li Starling jako vánoční dárek, obdarujete dotyčného hned několikrát – pomůžete mu vzdělat se v oboru společenských pravidel, vyplníte jeho k uzoufání nudný volný čas a zároveň ho (a třeba i sebe, budete-li hrát s ním) pobavíte. Součástí balení je navíc bestseller Ladislava Špačka Nová velká kniha etikety.

Ples v Opeře

Máte pocit, že lekce etikety ze stránek *Lady In* nevyužijete? Omyl! Nyní máte jedinečnou šanci předvést, co vám uvízlo v paměti. Státní opera Praha se opět stane svědkem společenské akce s tradicí, která sahá 63 let do minulosti – Plesu v Opeře. Ten letošní si za své téma vybral období císaře Rudolfa II., od jehož úmrtí uplyne v roce 2012 čtyři sta let. Výtžek plesu půjde na charitativní účely a z darů se budou moci těšit děti z Dětského krizového centra. Máte tak možnost podpořit dobrou věc a alespoň na jeden večer se spolu s hosty z řad osobností kulturního, politického i společenského života z celého světa dotknout hvězd. 25. 2. 2012, www.plesvopere.cz

Portugalsko: Ať žije karneval!

Den před Popeleční středou vrcholí na mnoha místech světa masopustní veselí. Letos připadne „masopustní úterý“ (ve světě známé také jako Mardi Gras či Shrove Tuesday) na 21. únor a ulice nejdříve města se rozehrají barvami, tancem a zpěvem. Velmi živá je tato tradice v Portugalsku a na jeho ostrovech. Během karnevalu tu můžete potkat dlouhé průvody s nazdobenými alegorickými vozy, doprovázené tanečnicí vlnícími se v rytmu samby. Největšími akcemi se chlubí města Ovar, Loulé, Torres Vedras či ostrov Madeira. Karneval se slaví po celém Portugalsku a většina regionů a měst si udržuje své typické zvyklosti. Tento den je v Portugalsku především svátkem dětí, které si své kostýmy vybírají dlouhé týdny před jeho začátkem. Se západem slunce se pak začínají objevovat nové masky, tentokrát v dospělejším provedení, které vám ještě více vyrazí dech svou barevností a nápaditostí. Restaurace a bary jsou pak otevřeny až do rána, kdy se i poslední unavení tanečníci vydávají na cestu domů.

Adventní gospel

Taky se necháte každý rok s blížícími se vánočními svátky strhnout kolotočem starostí ve stylu „dárky – cukroví – velký úklid“? A nezapomínáte občas, že Vánoce jsou především duchovním obdobím? Tedy časem pohlédnout na svoje problémy z jiného úhlu nebo jen docela obyčejně „vypnout“ a v klidu si vychutnat sváteční chvíle? Takovou příležitostí může být koncert jedné z nejvýznamnějších amerických gospelových skupin The Johnny Thompson Singers. Proslulost vystoupení proslulého filadelfského souboru na brněnském Petrově bude jejich vůbec prvním představením v České republice. Soubor byl založen v roce 1965, první světové turné absolvoval v roce 1971 a nedávno oslavil 45 let své existence. 22. prosince představí Brňanům v unikátním prostředí katedrály sv. Petra a Pavla své adventní gospel.

22. prosince, Brno

Veselí mexičtí kostlivci

Vánoční a následující svátky slaví po svém země a národy na celém světě. Jaké lidové obřady a slavnosti probíhají v Mexiku, se dozvíte v Náprstkově muzeu na výstavě Veselí kostlivci. V mexických oslavách náboženských svátků podzimních a zimních měsíců (od Dušiček přes Vánoce, Tři krále až po masopust) se odráží lidové náboženství spojující křesťanské a domorodé prvky. Výstava se pokusí mexické lidové obřady srovnat s těmi českými a ukázat, že Mexiko je nám přes velkou vzdálenost a veškerou exotičnost v řadě ohledů blízké. Pro návštěvníky výstavy je nachystán také pestrý doprovodný program – přednášky a výtvarné dílny, kde si nejen malí mohou vytvořit třeba cukrovou lebku zvanou calavera, figurky kostlivců, domorodé ozdoby na vánoční stromek nebo mexické karnevalové, ale i typicky české masopustní masky.

do 4. března 2012, Náprstkovo muzeum – Národní muzeum Praha, www.nm.cz

Sopranistka Pavla Vykopalová alternuje v roli nešťastně zamilované vodníkovy dcery.

Rusalka v Brně

Je čistá láska silnější než lidská nestálost? Pokud nevíte, třeba vám odpoví pomohou nalézt členové souboru a orchestru Janáčkovy opery brněnského Národního divadla a především Pavla Vykopalová či Anna Wierzbicka alternující v roli nešťastně zamilované vodníkovy dcery. Rusalka je jednoznačně nejúspěšnějším operním dílem Antonína Dvořáka, které si své stálé místo našlo na scénách všech operních divadel ve světě. Příběh, jehož libreto podle teskné pohádky dánského spisovatele H. Ch. Andersena vytvořil Jaroslav Kvapil, vypráví o velké lásce, štěstí i bolu ze zklamání a zoufalství, které Dvořákova hudba vykresluje v jímavých melodích. V roce 2011 oslavila Rusalka stodesáté výročí od svého vzniku, přesto za celou dobu neztratila nic ze své svěžesti a přitažlivosti.

premiéra 24. února 2012, ND Brno, Janáčkovovo divadlo

The World Famous Glenn Miller Orchestra

Hudba amerického skladatele a kapelníka Glenna Millera neklesá na popularitě. Dokazuje to nejnovější turné nejznámějšího swingového orchestru na světě – Glenn Miller Orchestra. Historie původního tělesa sahá do třicátých let minulého století. Miller se brzy po jeho založení stal hvězdou tehdejší hudební scény a jeho skladby hrála v té době všechna rádia. Jeho život náhle skončil ve věku čtyřiceti let při dosud nevysvětlené letecké nehodě. Jeho sláva ale nikdy nevybledla. O tom se nyní můžete sami přesvědčit – Glenn Miller Orchestra v lednu opět zavítá do České republiky, tentokrát s novým koncertním programem In the Miller Mood. Kromě Millerových věcí na turné zazní typické skladby dalších autorů jako Woodyho Hermana, Counta Basieho, Harryho Jamese i zpěvačky Elly Fitzgerald, včetně nejoblíbenějších evergreenů.

5. až 26. ledna 2012; Plzeň, Karlovy Vary, Praha, České Budějovice, Brno, Ostrava, Hradec Králové, Liberec

Výstava mapuje, jak značně rozdílné a přitom vzájemně se doplňující byly postoje jednotlivých umělců k modernismu jako životnímu stylu.

V Ostravě zčerná slunce

Černá slunce / Odrácená strana modernity 1927–1945. To je název ostravské výstavy, která představí české výtvarné umění od konce dvacátých let po polovinu čtyřicátých let 20. století v jeho „odvrácené“ podobě, rozdílné od zavedeného vnímání modernismu jako životního stylu. Zahrnuta budou díla charakteristických osobností tehdejší umělecké scény, například Jindřicha Štyrského, Toyen, Josefa Šímy, Emila Filly, Jana Zrzavého, Josefa Lady, Vincence Makovského, Františka Drtikola, Karla Teigeho, i autorů spíše opomíjených, celkem asi čtyřicátka českých i slovenských umělců. Výstava ukáže, že pod souhrnnou nálepkou moderního umění existovaly nesourodé postoje, které se dnes nicméně vzájemně doplňují a vytvářejí strhující obraz tíživých třicátých let i první poloviny let čtyřicátých.

do 4. března 2012, Dům umění, Ostrava

Životní akrobatka Dagmar Hochová

Komorní retrospektiva fotografky Dagmar Hochové (*1926) s názvem Akrobat na glóbu života, která v listopadu začala v Leica Gallery Prague, představuje přes padesát černobílých dokumentárních a portrétních fotografií. Výstava významně české dokumentaristky a reportérky se soustředí na stěžejní náměty, které provázely celou její tvorbu, ale zahrnuje i nepřilíš známou a dosud nevystavovanou linii díla Dagmar Hochové. Asi nejvíce jsou známy její fotografie dětí a starých lidí, portréty významných osobností, snímky z pohřbu Jana Palacha nebo Jaroslava Seiferta, reakce na politické události roku 1968 a 1989 a také fotografie z cest do Ruska, Vietnamu, Francie, Itálie, Švédska a na Slovensko. Kurátorem výstavy je Tomáš Pospěch.

do 8. ledna 2012, Praha, Leica Gallery Prague

Svatá Anežka Česká – princezna a řeholnice

V letošním roce uběhlo rovných osm set let od narození Anežky Přemyslovny. Při této příležitosti bude do 25. března 2012 v Anežském klášteře na Starém Městě pro veřejnost otevřena unikátní výstava Svata Anežka Česká – princezna a řeholnice. Jejím smyslem je připomenout život, dílo a dějinný význam této mimořádné postavy české historie. Zároveň je prezentací výtvarného umění a uměleckého řemesla 13. století a církevních památek souvisejících se životem tehdejších českých řádů. K vidění budou liturgické předměty, listiny, dobová umělecká díla, ale i originální sloupová hlavice, na které je zřejmě vůbec první vyobrazení Anežky Přemyslovny. Součástí expozice je i nově objevená relikvie této světičky. Jde o zlomek vřetení kosti pravé ruky, kterou objevil Rytířský řád křížovníků s červenou hvězdou.

do 25. března 2012, Klášter sv. Anežky České, Praha,
www.ngprague.cz

Vedle prvního vyobrazení Anežky Přemyslovny bude k vidění i nově objevená relikvie této světičky.

Stal jste se náměstkem ministra financí pro finanční trhy. Co máte na starosti a jak vám v práci pomáhají zkušenosti z působení na českém trhu?

Témata, kterým se na ministerstvu věnuji, prakticky kryjí regulaci celého finančního trhu, tedy bankovníctví, pojišťovnictví i kapitálové trhy, a dále otázky dohledu, krizového řízení a ochrany spotřebitele. Velmi aktivně a kolegiálně také spolupracujeme s Českou národní bankou (ČNB). Dvě hlavní témata, kterým věnuji největší pozornost, jsou důchodová reforma a nové evropské regulační návrhy v oblasti bankovníctví, tj. CRD IV a krizové řízení.

Při práci využívám veškeré zkušenosti, které jsem získal za dvacet let, kdy se na českém finančním trhu pohybuji. Nejprve jsem deset let pracoval v ČNB (dokonce i ve Státní bance československé), další dekádu pak ve skupině České spořitelny. Zapojoval jsem se i do práce České bankovní asociace, Asociace pro kapitálový trh a Výboru pro finanční trh. Troufám si říci, že velká část mých zkušeností se mi bude hodit.

Jak hodnotíte český finanční trh?

Jeho dominantní částí je bankovní sektor, spravující více než 83 procent aktiv tohoto trhu. Nedávnou krizí prošel hladce, po celý její průběh si udržoval vysokou kapitálovou přiměřenost i likviditu. V evropském kontextu mají navíc české banky výjimečně vysoký převis primárních vkladů nad poskytnutými úvěry („loan-to-deposit ratio“ je menší než 100 procent), což dále podporuje jejich stabilitu. Ani ostatní sektory finančního trhu krize příliš neovlivnila. Naprostá většina negativních šoků, které jsme zaznamenali v posledních třech letech, byla na náš trh přenesena ze zahraničí.

Jistým nedostatkem, který je ale spíše „vlastností“ trhu, je jeho malá velikost. Objektivně je to dáno objemem hrubého domácího produktu a úspor, převahou bankovního financování, čtyřiceti lety devastace tržních principů a nízkým finančním vzděláním domácností.

Nová regulace sama stabilitu nezajistí

České banky drží minimum dluhopisů ohrožených zemí, případný odpis řeckých nebo italských dluhů by tak prakticky neměly pocítit, říká nový náměstek ministra financí ČR pro finanční trhy **Radek Urban**.

Text **František Mašek**, autor je redaktorem **Hospodářských novin** Fotografie **Libor Špaček**

Největší negativa vidím v přílivu stále nové regulace, která sama o sobě stabilitu nezajistí. „Hustá písmenková polévka“, k níž patří například MiFID, UCITS nebo CRD,* se stává nepřehlednou i pro profesionální účastníky trhu, natož pro klienty.

Situaci na našem trhu silně ovlivňuje dluhová krize v Evropě. Jak se podle vás projeví v ČR?

Projeví se nikoli hned a přímo, ale zprostředkovaně. České banky totiž drží jen minimum dluhopisů ohrožených zemí, zatímco bilance mnoha evropských bank jsou těmito dluhopisy silně zatíženy. Pokud se evropská dluhová krize dál prohloubí, výrazně zasáhne finanční sektor některých evropských zemí. Následně ochlazení úvěrové angažovanosti bank pak může vést ke snížení podnikatelské a investiční aktivity. To by mělo samozřejmě na českou exportní ekonomiku silně negativně vliv.

Po případném 50% odpisu dluhu Řecka bude jedním z nejvíce zasažených sektorů bankovníctví. Do jaké míry se to může týkat toho českého?

Český bankovní sektor nebude tímto krokem přímo nijak výrazně zasažen. Expozice českých bank vůči Řecku aktuálně činí kolem šesti miliard korun, což není významná částka. Ani stoprocentní odpis dluhu Řecka naše banky nemůže zásadně ohrozit. I v kontextu problémů Itálie je český bankovní sektor stabilní, neboť české banky drží v italských dluhopisech jen asi deset miliard. A konečně, podle zátěžových testů ČNB by ani úplný odpis všech pohledávek českých bank vůči Řecku, Itálii, Irsku, Portugalsku a Španělsku v celkové výši dvacet osm miliard korun domácí bankovní sektor neohrozil.

V souvislosti s Řeckem se často spekuluje o jeho setrvání nebo odchodu z Evropské měnové unie. Jak v této souvislosti hodnotíte další vývoj eurozóny?

Setrvání Řecka v měnové unii má v rukou nová

vláda národní jednoty, jejímž hlavním úkolem bude ratifikovat nedávno dohodnutou pomoc Řecku, která je podmínkou pro přijetí potřebných reforem. Je ovšem třeba dodat, že pokud Řecko takto projeví snahu v eurozóně setrvat, musí se připravit na další bolestivé strukturální reformy, které by obnovily jeho konkurenceschopnost.

EU přijala či hodlá přijmout řadu právních norem, které se týkají finančního trhu. Jaký dopad budou mít směrnice jako MiFID II nebo UCITS IV na český trh?

Směrnice UCITS IV již byla implementována do našeho právního řádu a je třeba říci, že tato norma stávající úpravu fondového průmyslu spíše liberalizovala – umožnila vytvořit nové investiční strategie, nabízet investičním společnostem jednodušší služby po celé Evropě a odbourala hranice pro fúkování fondů. Co se týká MiFID II, její návrh byl publikován nedávno, takže vyjednávání se teprve rozběhne.

Hovoříme o finančním trhu, proto mne zajímá, do čeho investujete své peníze.

Za prvé, investuji pravidelně. V tom vidím základ disciplíny; to jsem se naučil v České spořitelně. Za druhé, investuji diverzifikovaně; to jsem se naučil v Investiční společnosti České spořitelny. Investuji do dluhopisů a akcií, ale i do nemovitostí a komodit, a to prostřednictvím podílových fondů. Kromě toho kupuji (a prodávám) jednotlivé akcie. Naprostou většinu investic držím v korunách nebo je do korun zajištěna. Část investic jsem koupil na úvěr. Můj investiční styl není příliš agresivní, snesu ale vyšší míru rizika a umím vzít ztrátu. A mé výsledky jsou pořád lepší než výnos na běžném účtu.

* CRD – Směrnice EU upravující požadavky na kapitál, likviditu a řízení bank a vybraných obchodníků s cennými papíry
UCITS – Směrnice EU upravující kolektivní investování fondů s převoditelnými cennými papíry
MiFID – Směrnice EU o trzích finančních nástrojů

Partnerství na nejvyšší úrovni

Erste Private Banking
získalo ocenění pro nejlepší banku
poskytující privátní bankovníctví

ERSTE
BANK
Private Banking

ČESKÁ
SPORITELNA
Jsme Vám blíž.

Erste Private Banking získalo prestižní ocenění **Euromoney Private Banking Survey 2011** pro nejlepší banku poskytující privátní bankovníctví v České republice. Toto ocenění každoročně uděluje odborný měsíčník Euromoney, specializující se na bankovní a kapitálové trhy. Cenného vítězství jsme dosáhli díky prvotřídnímu bankovnímu a finančnímu servisu, který nabízíme nejnáročnějším klientům.

VOLVO XC60 A VOLVO OCEAN RACE. Jak rozpoznáte skutečné limity, když se je napřed nepokusíte posunout dál? Objevení hranic rovnováhy při závodě Volvo Ocean Race nám pomohlo, aby vaše XC60 bylo schopno překonat vše, co se mu postaví do cesty. Vaše nové Volvo XC60 přijíždí nabitě systémy aktivní stability a ochrany proti převrácení vozu, které zajišťují maximální úroveň bezpečnosti. Vyspělý pohon všech kol dodává sílu přesně tam, kde je třeba, aby v každém momentu poskytl vozu tu nejlepší trakci. Se stabilizačním systémem přívěsného zařízení máte jistotu i s tím nejtěžším nákladem za zádi. Při vývoji tohoto vozu jsme mysleli na veškerá případná rizika tak, abyste se jim mohli lépe vyhnout. **Volvo XC60. Stvořeno okolo vás.**

VAŠE VOLVO XC60 OVLÁDNĚTE ŽIVLY

T 800 1 VOLVO (800 186 586)

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂: 5,5-10,7 l/100 km, 144-249 g/km.

JEN VAŠE JIŽ OD
899 000 Kč

VOLVO OCEAN RACE NA VOLVOCARS.CZ